

Kotouttamisohjelma 2022-2025: vuoden 2023 tulokset

Kaupunginhallitus 17.6.2024

Teemu Haapalehto
Maahanmuuttoasioiden johtaja

Esityksen sisältö

- Tiivis tilannekatsaus maahanmuuttoon ja kotoutumiseen
- Espoon kotouttamisohjelman 2022-2025 seurantamittareiden tulokset:

Yhtenäinen ja yhdenvertainen kasvun ja oppimisen polku

1. Yhdenvertainen alku oppimispolulle
2. Maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten oppimistulosten ero kantaväestöön puolitetaan valtuustokauden aikana oppimistuloksia nostamalla
3. Toiselta asteelta yhdenvertaiset mahdollisuudet

Työllisyys ja yrittäminen

4. Maahanmuuttajien työttömyys alenee ja työllisyyttä edistetään asiakaslähtöisillä palveluilla
5. Espoosta rakennetaan huippuosaajille ja heidän perheilleen paras paikka asua
6. Maahanmuuttajien yrittäjyyttä tuetaan

Alkuvaiheen kotoutuminen

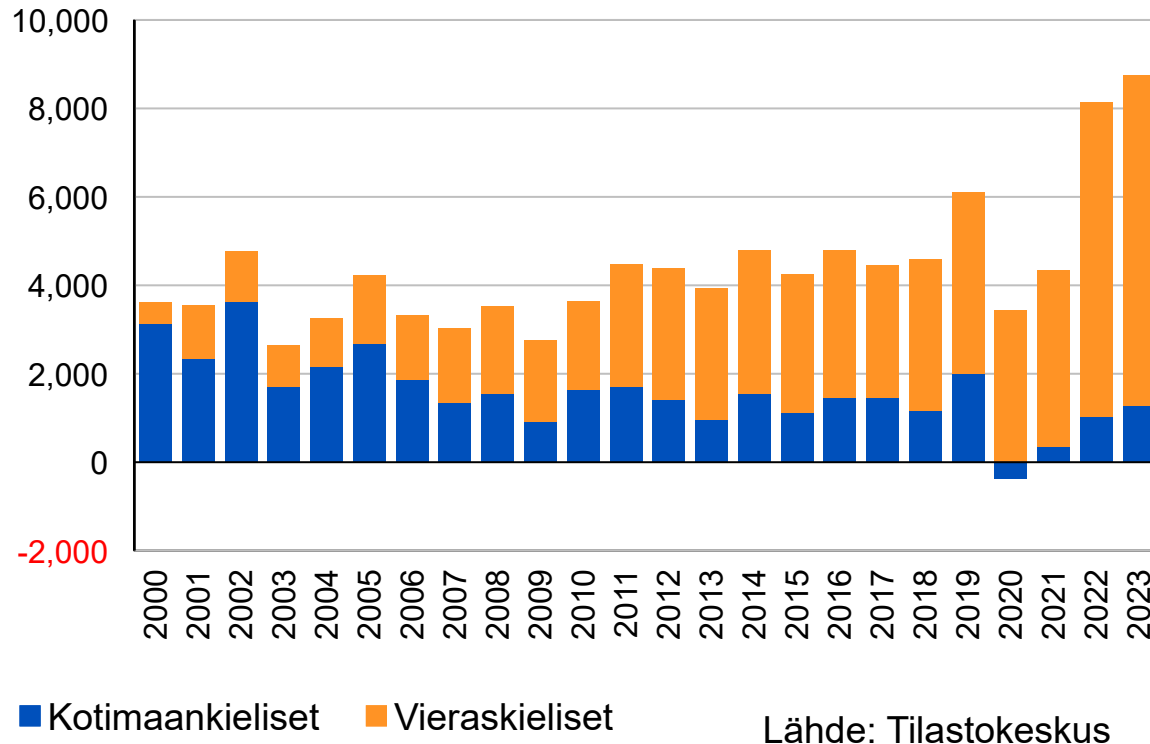
”Kaikkien Espoo” arjessa

7. Työvoiman pitkän aikavälin turvaamiseksi ja asiakaslähtöisyyden varmistamiseksi nostetaan vieraskielisen henkilöstön osuutta
8. Takaamme kaikille espoolaisille lapsille ja nuorille mahdollisuuden harrastaa

Tiivis tilannekatsaus maahanmuuttoon ja kotoutumiseen

Espoon vieraskielinen väestö kasvaa hyvin nopeasti

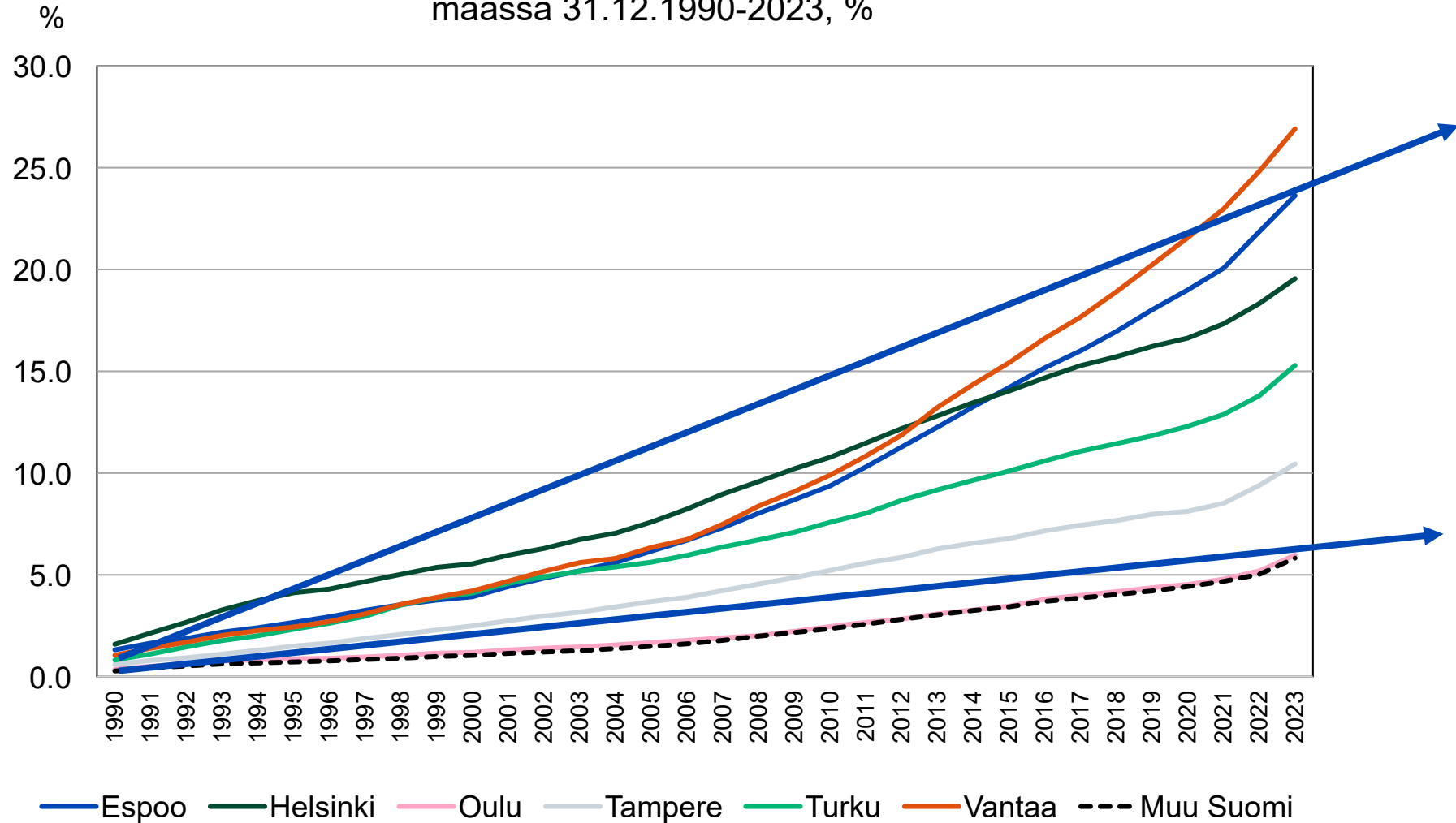
Espoon väestönkasvu äidinkielen mukaan
2000–2023

- Espoossa asui 2023 lopussa 74 204 kaupunkilaista, jotka puhuivat äidinkielenään muuta kuin suomea tai ruotsia
- Vieraskielisten osuus kaupunkilaisista oli vuodenvaihteessa 23,6 %
- Espoon vieraskielinen väestö kasvoi vuonna 2023 yhteensä 7 474 (= 85 % Espoon väestönkasvusta)
- Nykyisellä kasvuvauhdilla Espoon vieraskielisten asukkaiden määrä ylittää 10. suurimman kaupungin, eli Porin asukasmäärän keväällä 2025
- Mittakaavan hahmottamiseksi: Suomen mediaanikunnassa, eli Tammelassa on noin 5 900 asukasta

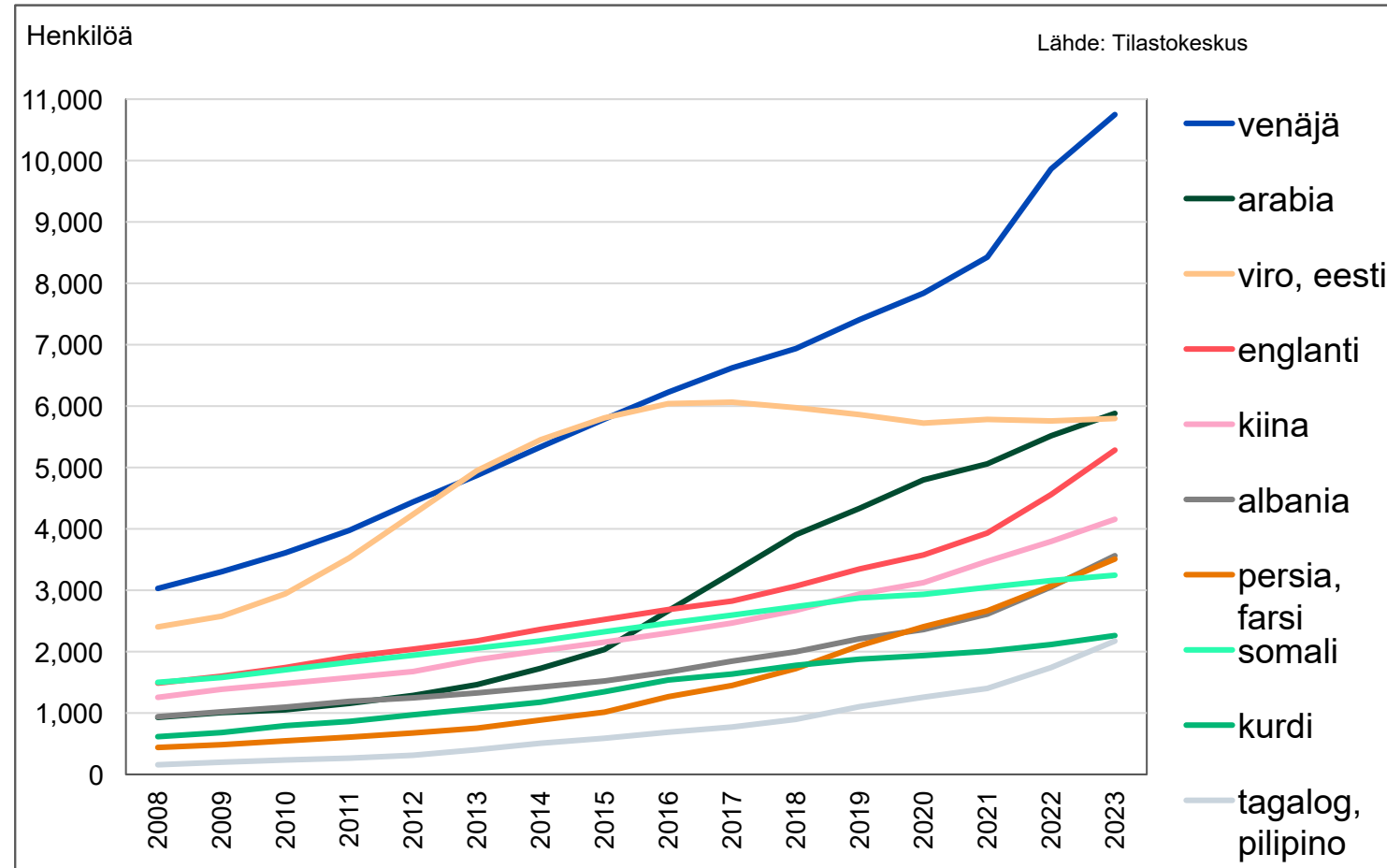
Vieraskielisten osuus väestöstä kasvaa Espoossa nopeasti

Vieraskielisten osuus väestöstä kuusikkokunnissa ja muualla maassa 31.12.1990-2023, %

Venäjänkieliset edelleen selvästi suurin yksittäinen kieliryhmä

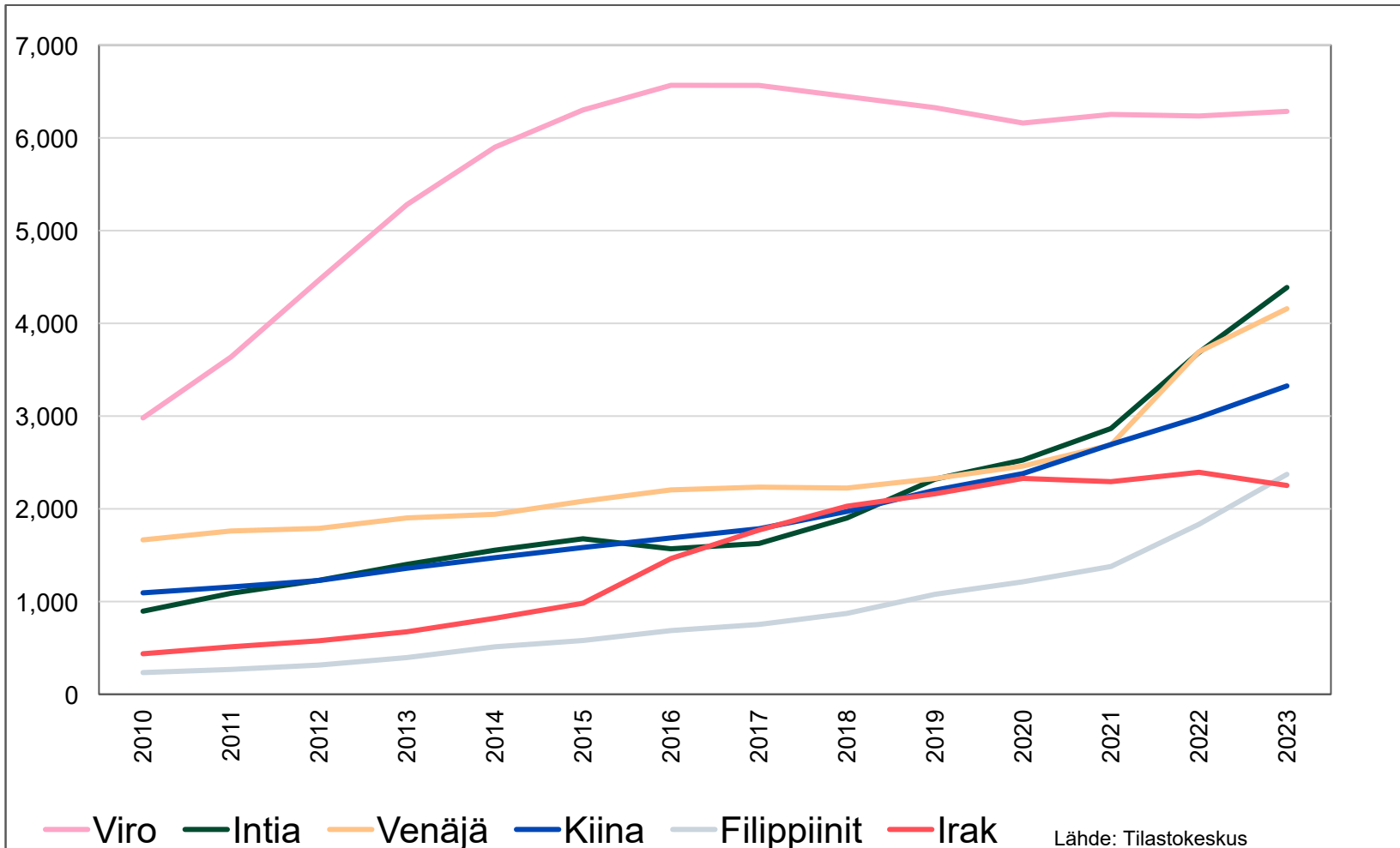
Espoossa vuoden 2023 lopussa yleisimmin puhutut vieraat kielet
31.12.2008–2023

Vuoden 2023 aikana eniten kasvanut vieraskielisten ryhmä oli venäjänkieliset, joiden määrä kasvoi 886 hengellä. Määrällisesti toiseksi eniten kasvoi englantia äidinkielenään puhuvien ryhmä 724 hengellä ja kolmanneksi eniten ukrainankielisten määrä 647 hengellä.

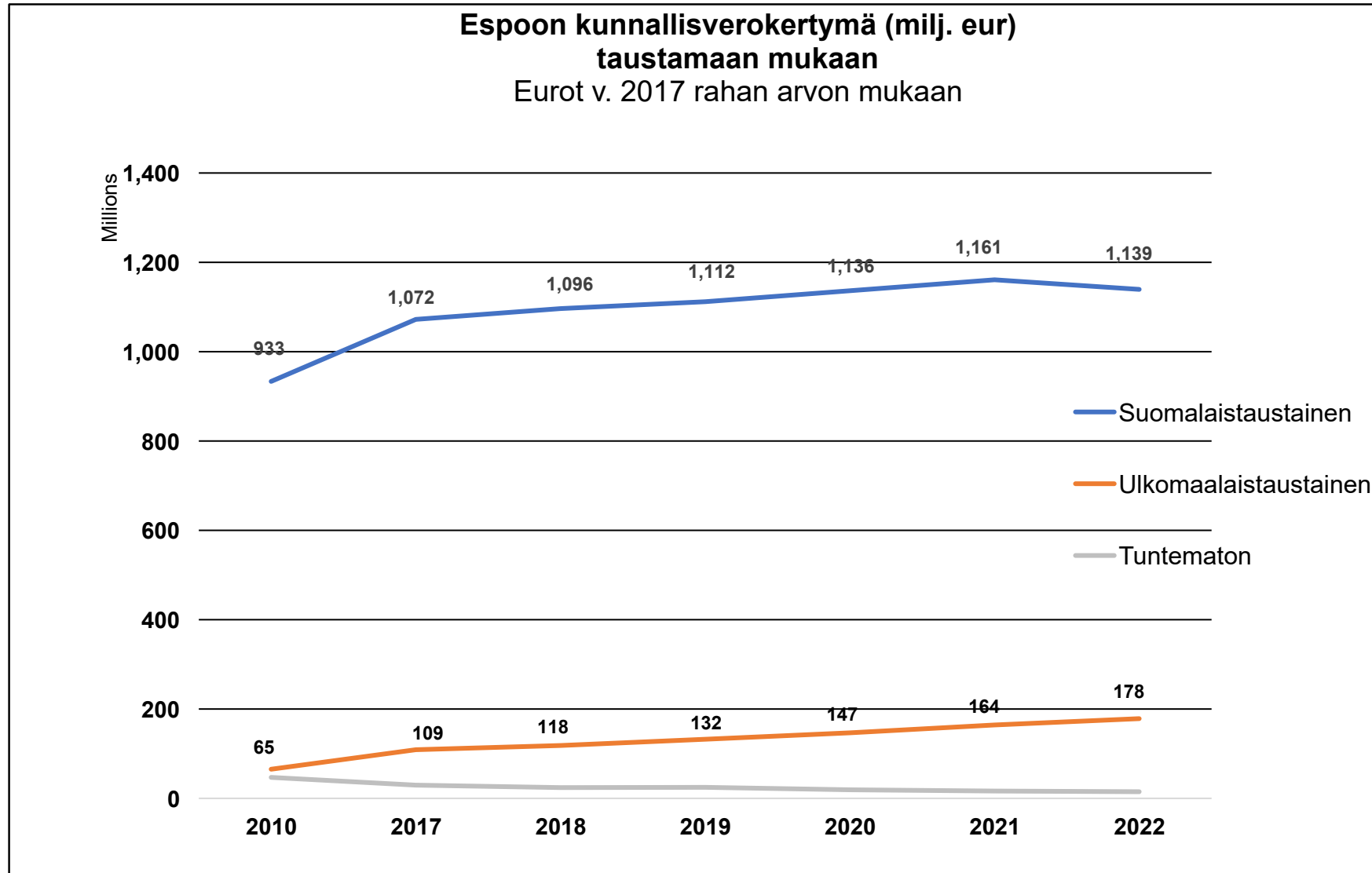
Työvoiman maahanmuutto Intiasta ja Filippiineiltä sekä Ukrainan sota näkyvät Espoossa

Viron, Intian, Venäjän, Kiinan, Filippiinien ja Irakin kansalaisten määrä 31.12.2010-2023

Vuoden 2023 aikana määrällisesti eniten vuotta aiemmasta kasvoivat Ukrainan, Intian, Filippiinien, Venäjän, entisen Serbian ja Montenegron, Kiinan ja Pakistanin kansalaisten ryhmät. Irakin kansalaisten määrä väheni eniten vuotta aiempaan verrattuna.

Työikäisen väestön rakenteen muutos näkyy myös Espoon verokertymän kehityksessä

Kasvu 2010-2022 22 %

Ulkomaalaistaustaisten osuus kokonaiskertymästä nousi 2010-2022: 6 % → 13 %

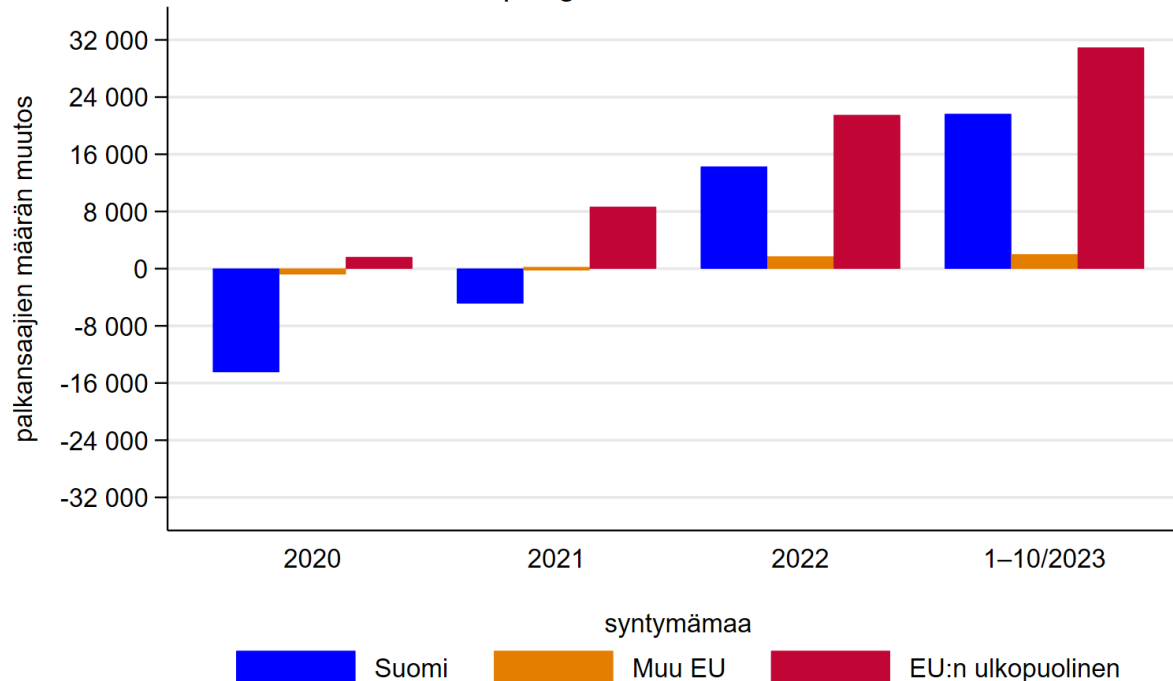
Vuoden 2021 aikana ulkomaalaistaustaisten osuus verokertymästä kasvoi 1,2 prosenttiyksikköä ja osuus väestöstä 1 prosenttiyksikön

Kasvu 2010-2022 174 %

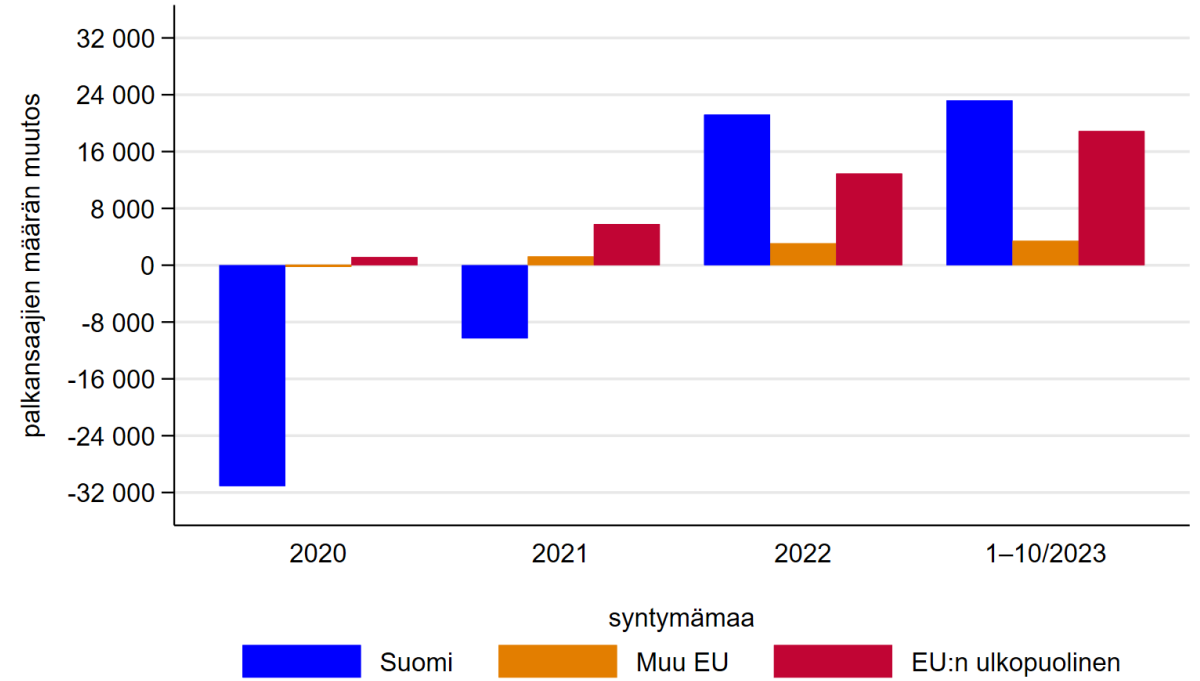
Maahanmuuttajien C6-kaupungissa tekemä työ on hyvin keskeinen työllisyyden kasvun osatekijä Suomessa

Palkansaajien* määrän kuukausikeskiarvon muutos
C6-kaupungit vuoteen 2019 verrattuna

*Työperusteisen oleskeluluvan vähimmäistulorajan eli vähintään 1331 €/kk vuoden 2023 palkkatasossa ansainneet. Aineistolähteet: Tilastokeskuksen mikroaineistot, tulorekisteri (Verohallinto), väestömuutostiedot (DVV).

Palkansaajien* määrän kuukausikeskiarvon muutos
Muu Suomi vuoteen 2019 verrattuna

*Työperusteisen oleskeluluvan vähimmäistulorajan eli vähintään 1331 €/kk vuoden 2023 palkkatasossa ansainneet. Aineistolähteet: Tilastokeskuksen mikroaineistot, tulorekisteri (Verohallinto), väestömuutostiedot (DVV).

Espoon kotouttamisohjelman 2022-2025 seurantamittareiden tulokset vuodelta 2023

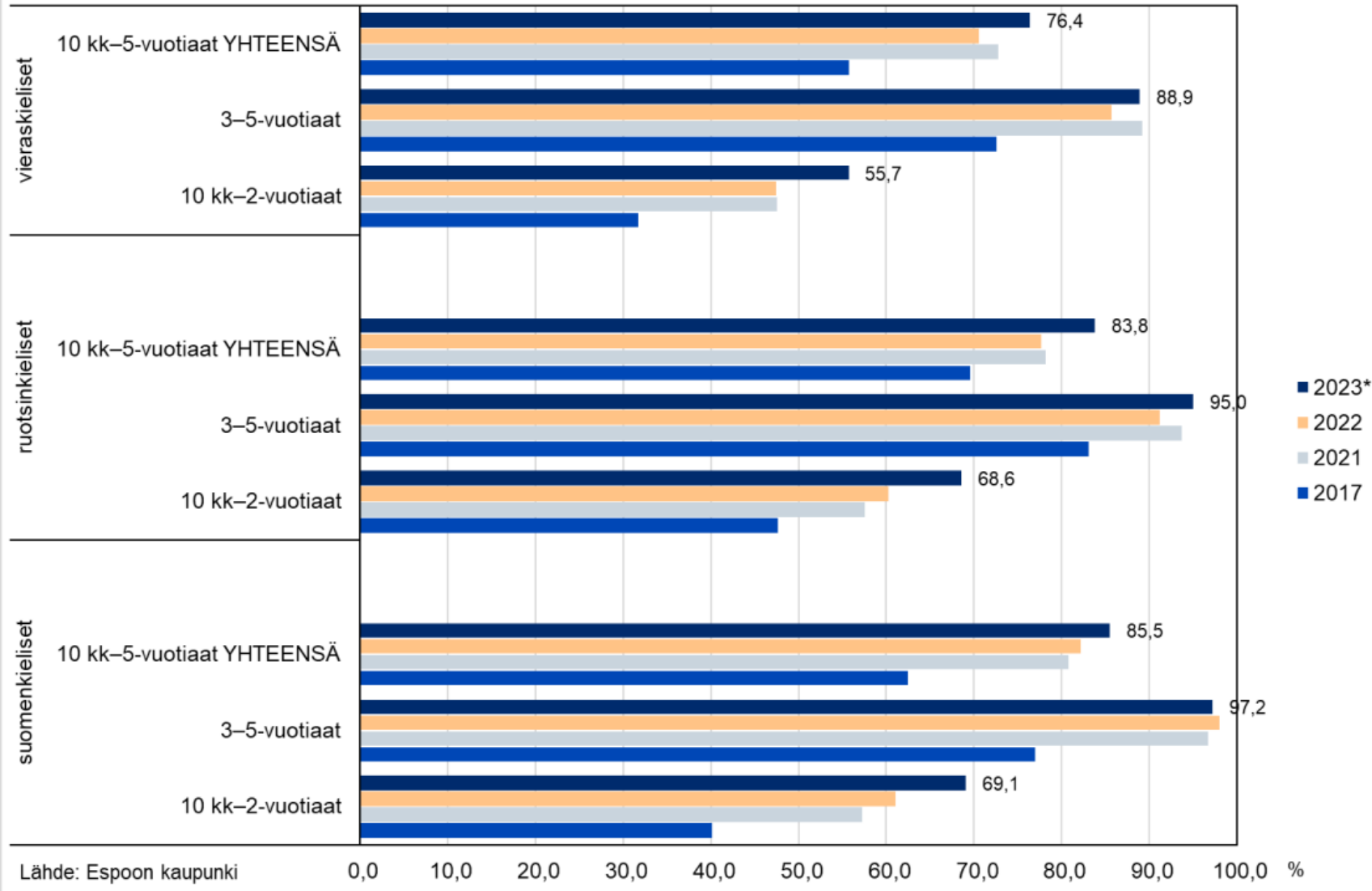
Tavoite 1: Yhdenvertainen alku oppimispolulle

Mittarit:

- Osallistumisaste varhaiskasvatukseen äidinkielen mukaan jaoteltuna
- Varhaiskasvatuksen vaikutus toisen luokan oppilaiden lukutaitoon

Osallistumisaste varhaiskasvatukseen

Lasten varhaiskasvatuksen osallistumisaste (%) kielen ja iän mukaan

Vuodesta 2019 alkaen luvuissa on mukana yksityisen hoidon tuella järjestetyn varhaiskasvatuksen lapset, mutta ei kerhotoimintaan osallistuneita.

Vuoden 2023 lukujen osalta ei ole huomioitu 0-vuotiaita, mikä nostaa osallistumisasteita.

Varhaiskasvatuksen vaikutus toisen luokan oppilaiden lukutaitoon

- Kasvun ja oppimisen toimialan kanssa kotouttamisohjelmaan määritelty mittari kuuluu näin: ”Toisella luokalla lukemista testaavan ALLU-testin tulokset vieraskielisille ja suomenkielisille oppilaille jaoteltuna sen mukaan, kuinka pitkään lapsi on osallistunut varhaiskasvatukseen”
- Vuoden 2021 osalta tuloksista löytyi hyvin selkeä korrelaatio vieraskielisten oppilaiden kohdalla varhaiskasvatuksessa osallistumisen keston ja koulupolun alun lukutaidon välillä:
  - Yli 2 vuotta varhaiskasvatukseen osallistuneiden vieraskielisten osuus heikoista lukijoista oli puolet pienempi kuin 0 kk osallistuneista
  - Yli 2 vuotta varhaiskasvatukseen osallistuneiden vieraskielisten osuus vahvoista lukijoista oli yli kolminkertainen 0 kk osallistuneisiin verrattuna
- Vuosien 2022 ja 2023 osalta analyysia ei valitettavasti toistaiseksi ole onnistuttu tekemään

Tavoite 2:

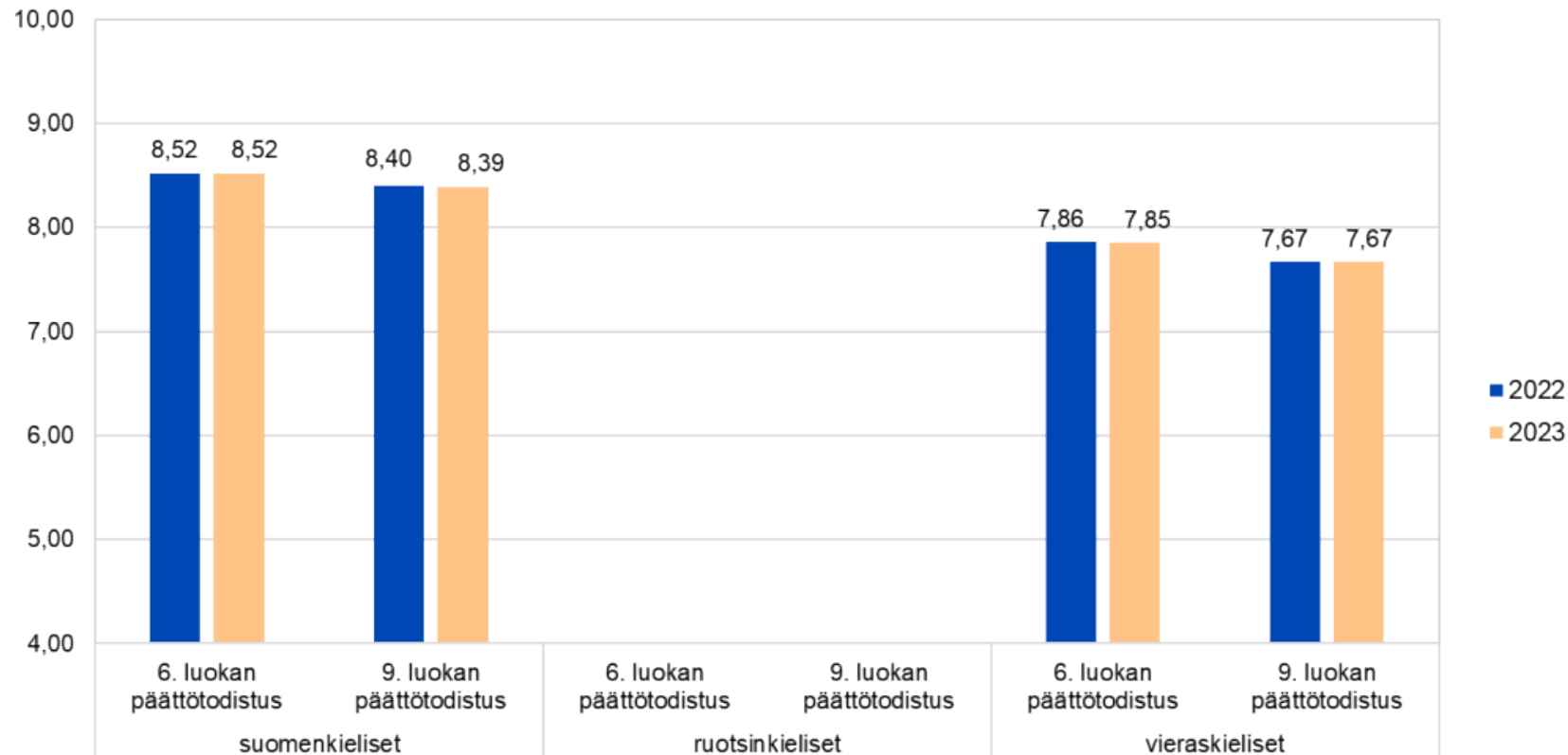
Maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten oppimistulosten ero kantaväestöön puolitetaan valtuustokauden aikana oppimistuloksia nostamalla

Mittarit:

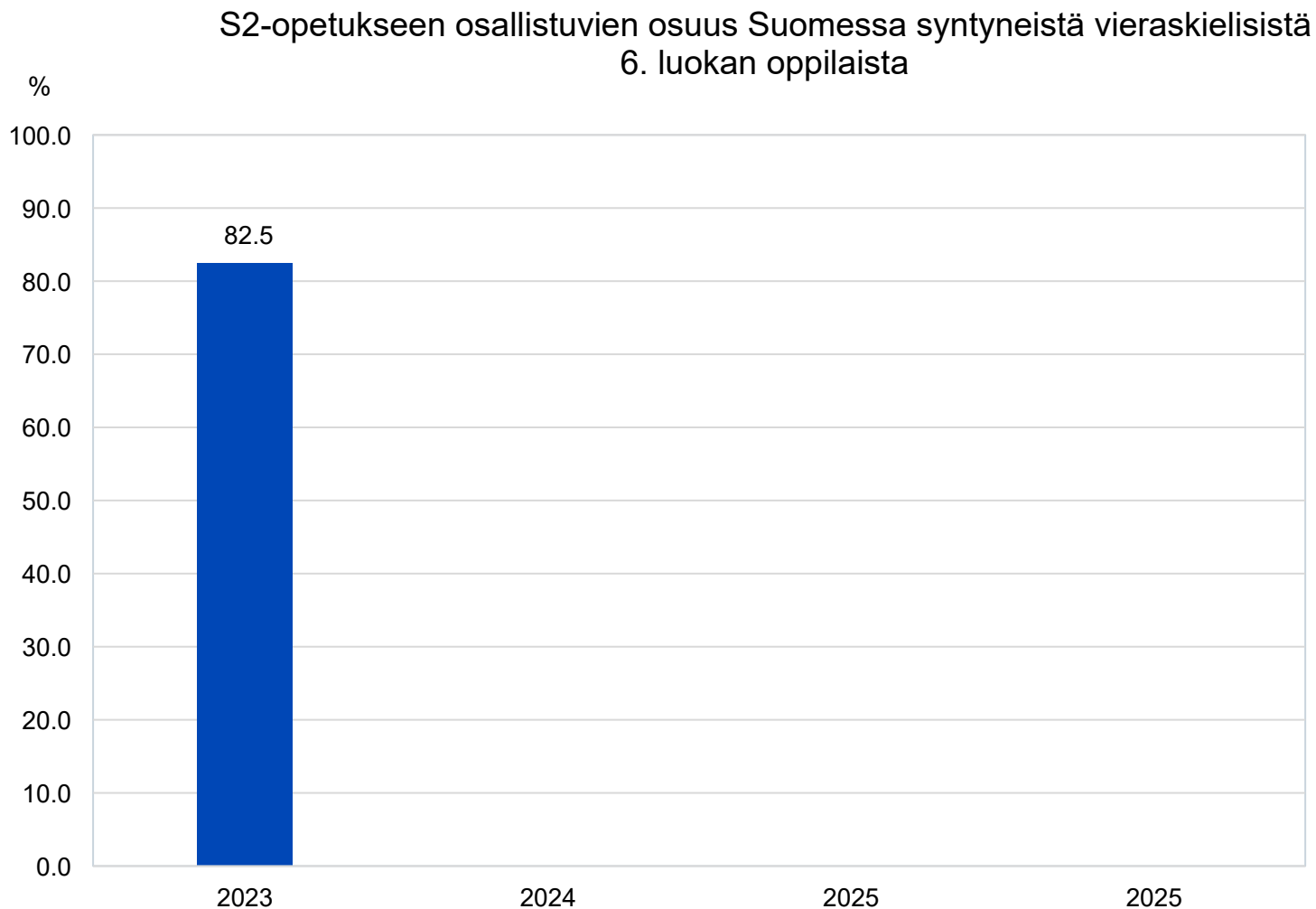
- Suomen-, ruotsin- ja vieraskielisten oppilaiden keskiarvot päättötodistuksessa
- S2-opetukseen osallistuvien osuus Suomessa syntyneistä vieraskielisistä 6. luokan oppilaista
- Kouluterveyskyselyn tulokset kiusaamiskokemuksista ja yksinäisyydestä

Suomen-, ruotsin- ja vieraskielisten oppilaiden keskiarvot päättötodistuksessa

6. ja 9. luokan päättötodistusten keskiarvojen keskiarvot (neljä oppiainetta) kielen mukaan, suomenkielinen perusopetus

S2-opetukseen osallistuvien osuus Suomessa syntyneistä vieraskielisistä 6. luokan oppilaista

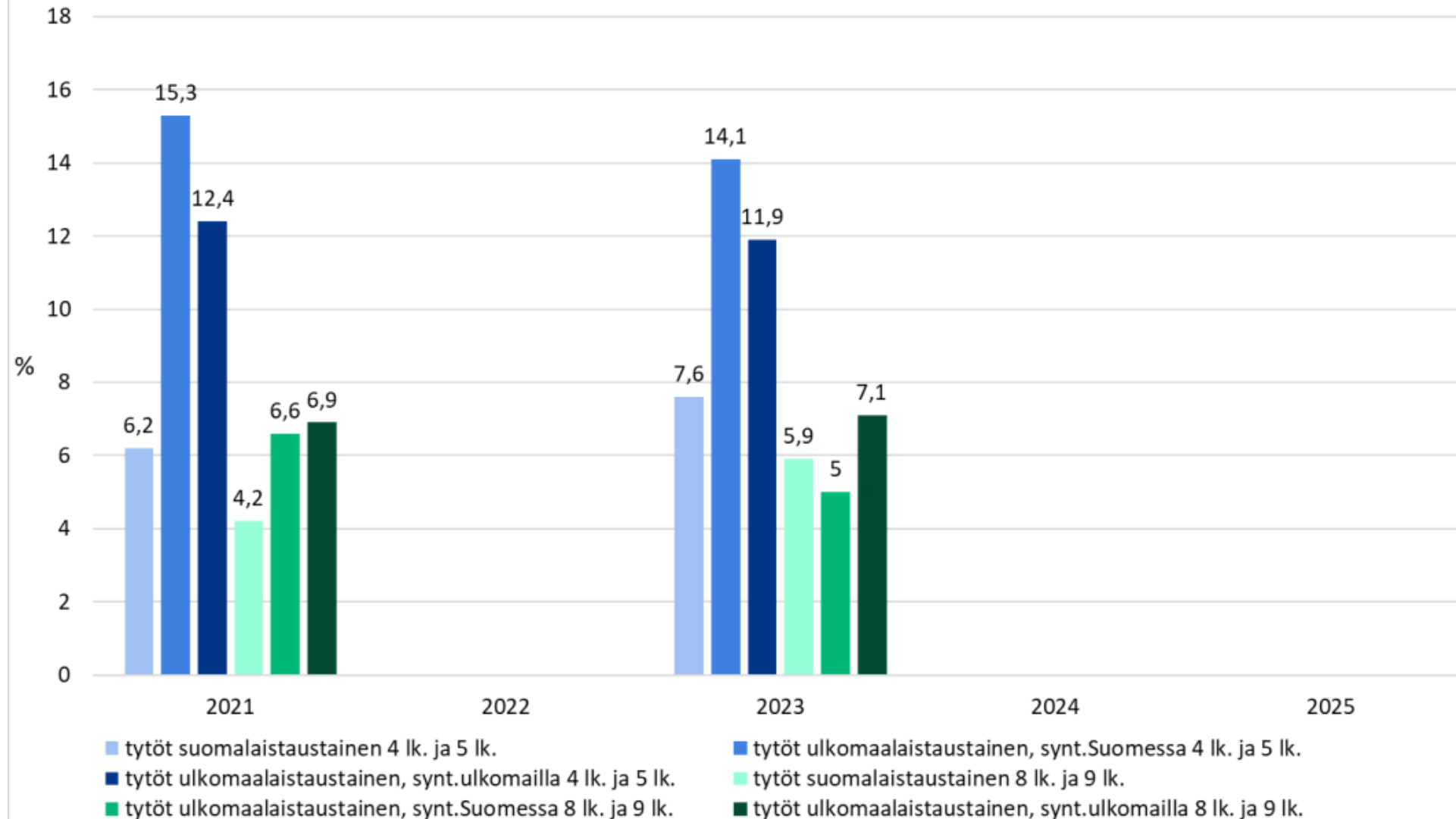

Kouluterveyskyselyn tuloksia kiusaamiskokemuksista ja yksinäisyydestä (diagrammit seuraavilla kalvoilla)

- Alakouluikäisistä Suomessa syntyneistä ulkomaalaistaustaisista tytöistä 1,8 kertaa suurempi osuus kuin suomalaistaustaisista tytöistä kokee tulleen kiusatuksi viikoittain, yläkouluikäisissä erot ovat dramaattisesti pienempiä
- Poikien kohdalla ulkomailla syntyneistä ulkomaalaistaustaisista kokee tulevansa viikoittain kiusatuiksi alakouluikäisissä kaksinkertainen osuus suomalaistaustaisiin verrattuna ja yläkouluikäisissä peräti kolminkertainen osuus
- Vähintään kerran viikossa kiusatuiksi tulevien ulkomailla syntyneiden ulkomaalaistaustaisten yläkouluikäisten osuus on korkea (20,3 %) ja noussut selvästi vuoden 2021 tasosta (13,6 %)
- Yläkouluikäisistä ulkomailla syntyneistä ulkomaalaistaustaisista tytöistä 26,5 % kokee itsensä yksinäiseksi. Myös suomalaistaustaisten yksinäiseksi itsensä kokevien osuus on korkea (20,6 %)
- Yläkouluikäisten poikien kohdalla yksinäiseksi itsensä tuntevien osuus oli ulkomailla syntyneillä ulkomaalaistaustaisilla yli kaksinkertainen (16,5 %) suomalaistaustaisiin verrattuna (8,1 %)

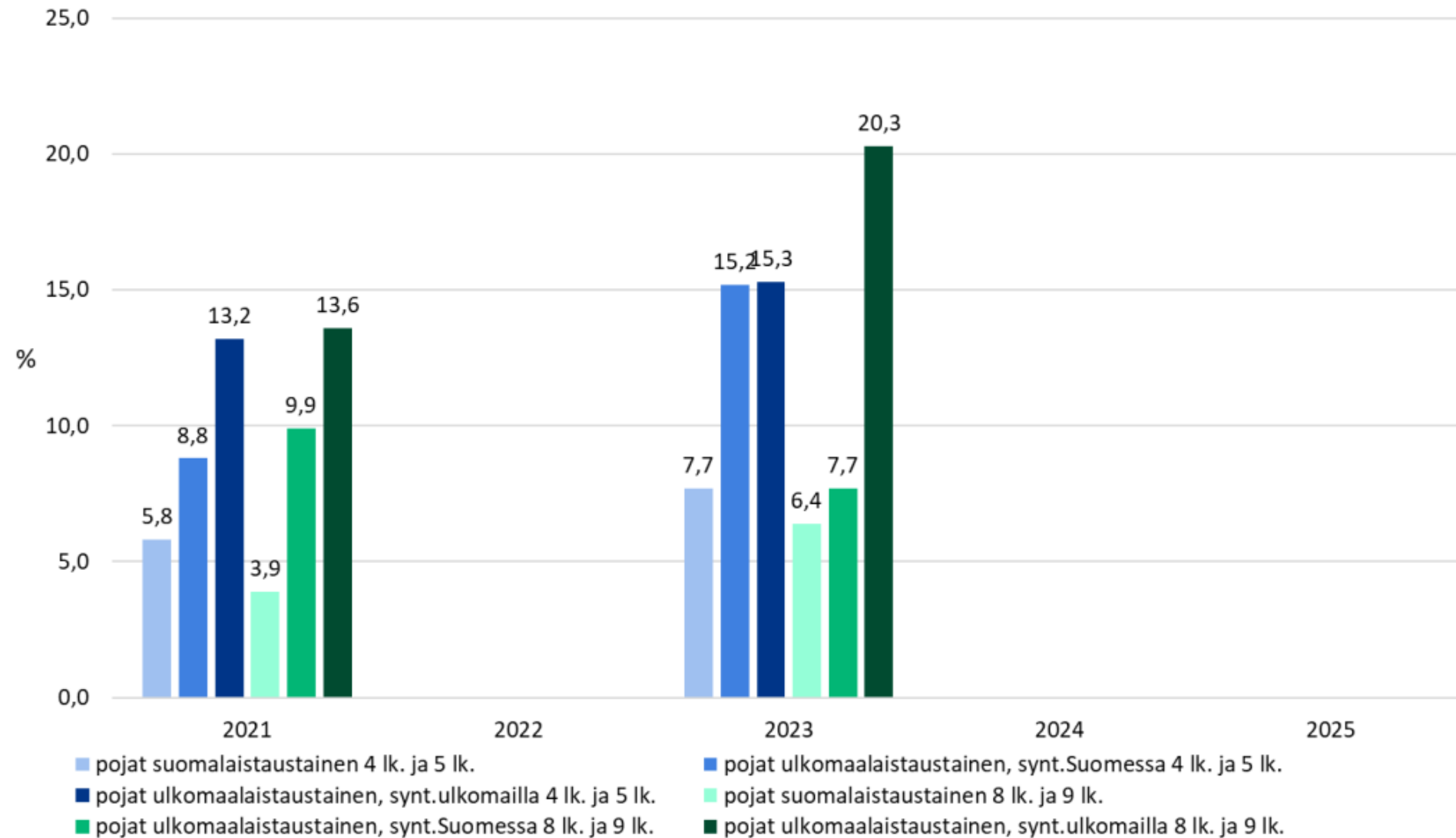
Kiusattuna vähintään kerran viikossa (tytöt)

Tietoja ei ole kerätty vuodelta 2022.

Lähde: THL kouluterveyskysely

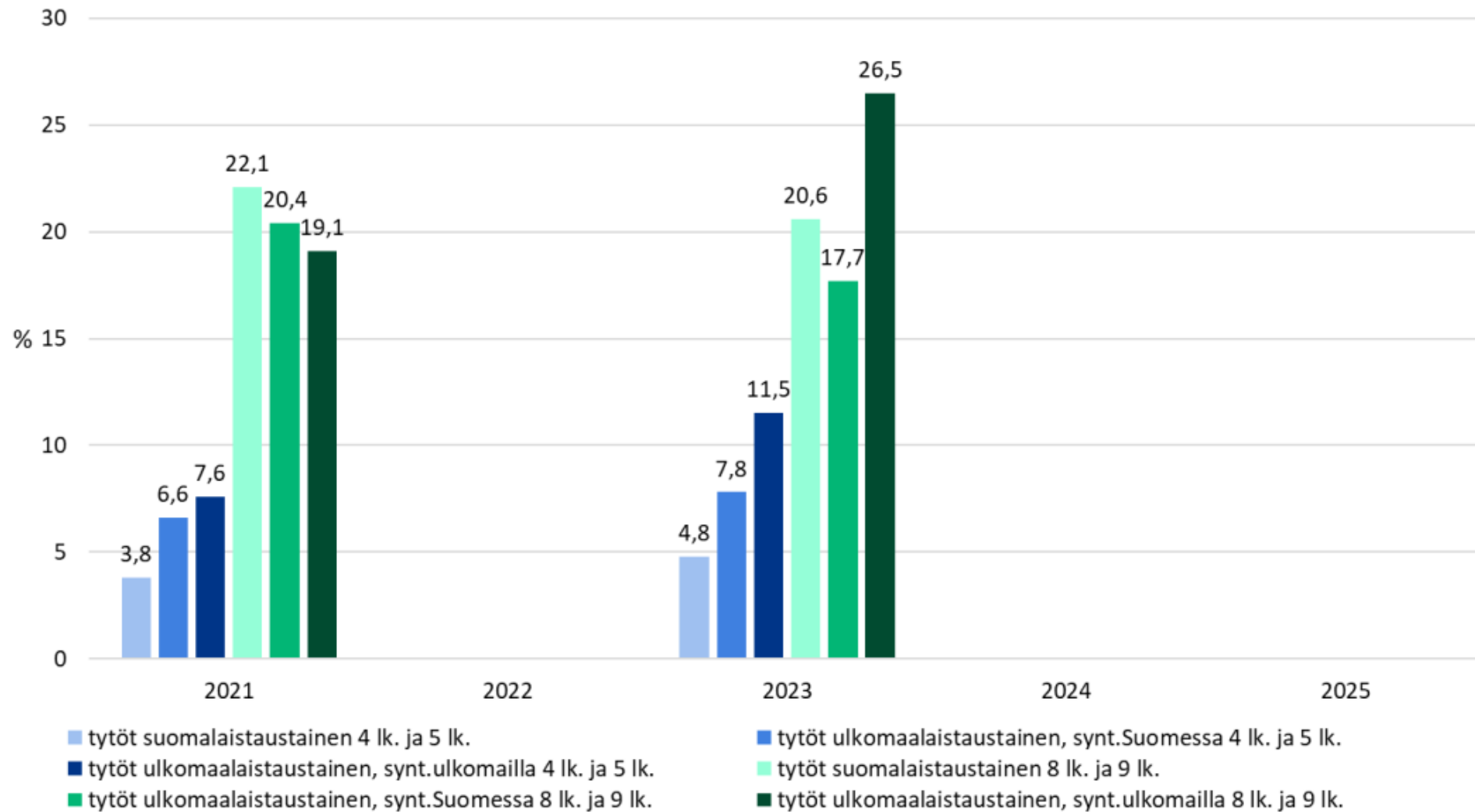
Kiusattuna vähintään kerran viikossa (pojat)

Tietoja ei ole kerätty vuodelta 2022.

Lähde: THL kouluterveyskysely

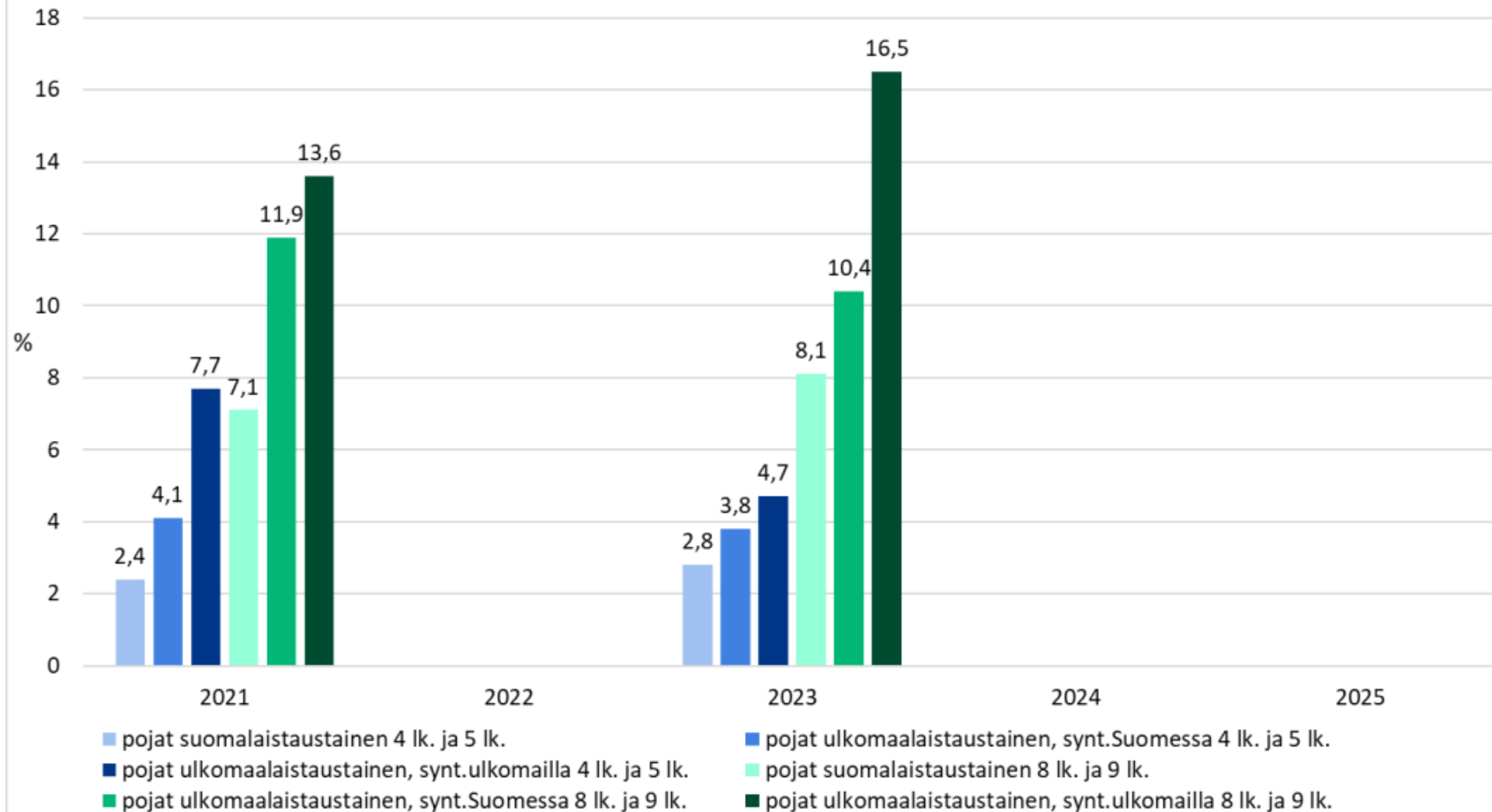
Tuntee itsensä usein yksinäiseksi (tytöt)

Tietoja ei ole kerätty vuodelta 2022.

Lähde: THL kouluterveyskysely

Tuntee itsensä usein yksinäiseksi (pojat)

Tietoja ei ole kerätty vuodelta 2022.

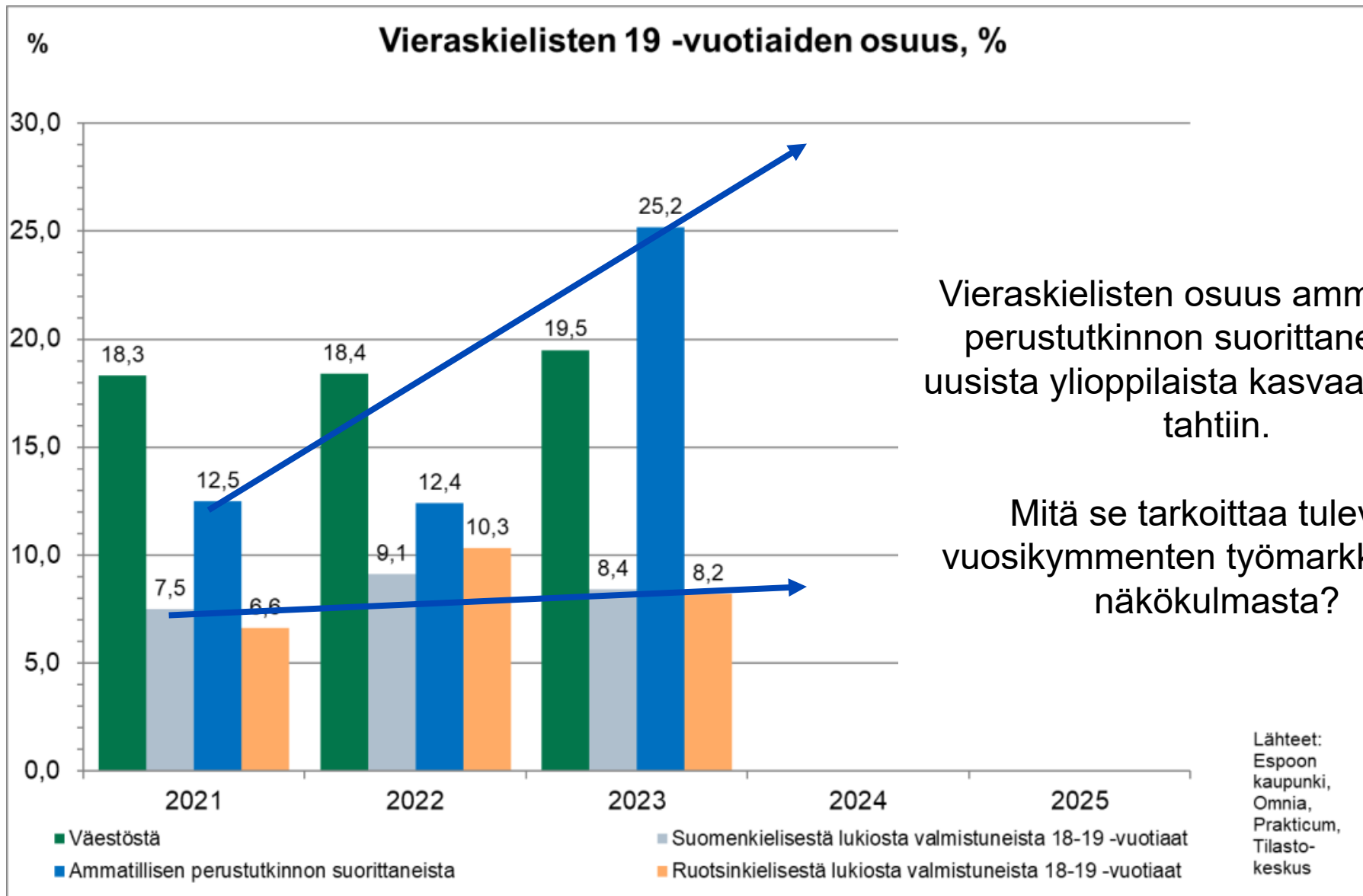
Lähde: THL kouluterveyskysely

Tavoite 3: Toiselta asteelta yhdenvertaiset mahdollisuudet

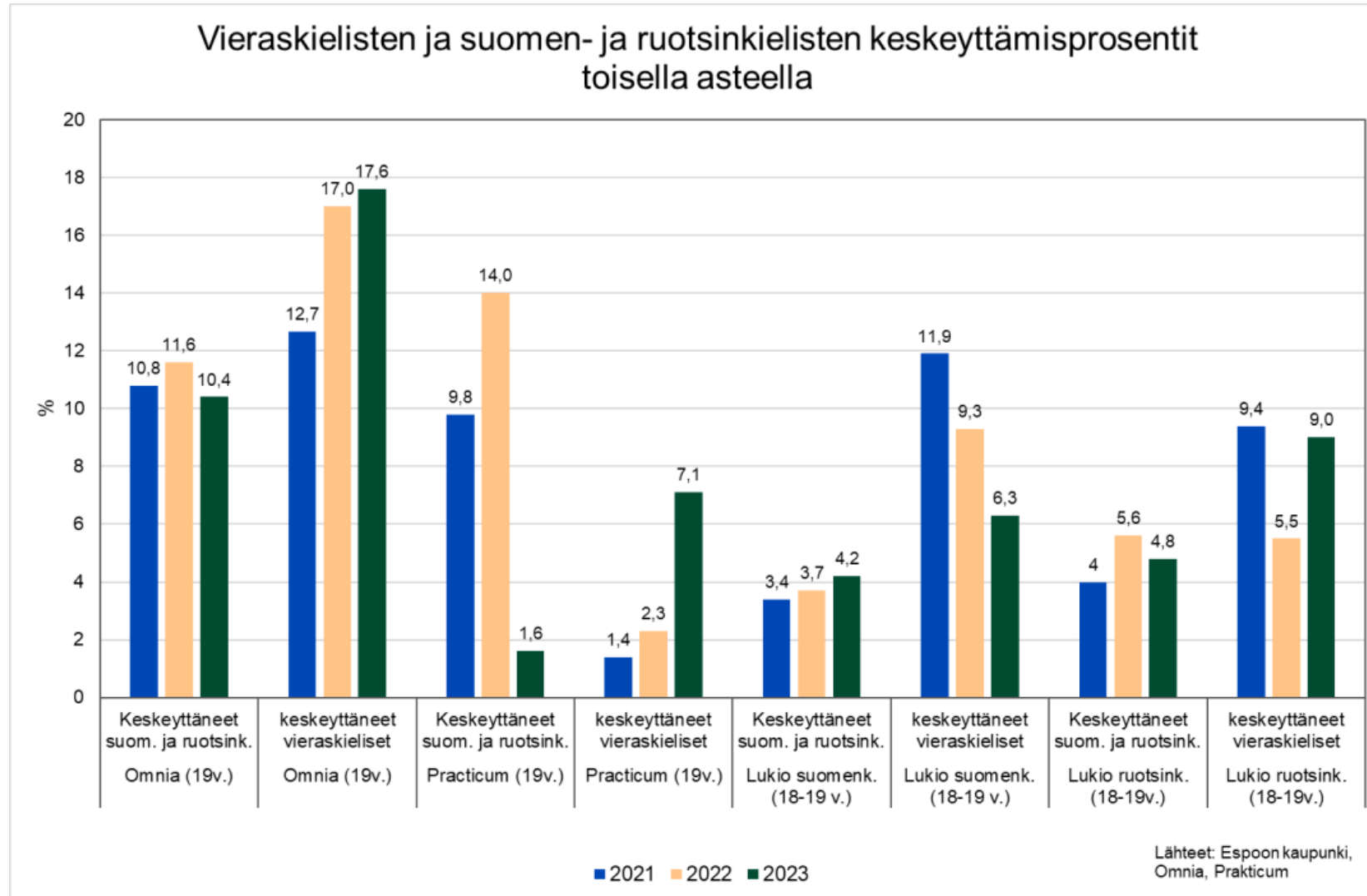
Mittarit:

- Vieraskielisten osuus 19-vuotiaista sekä Omniasta ja Espoon lukioista valmistuneista**
- Vieras-, suomen- ja ruotsinkielisten keskeyttämisprosentit toisella asteella**

Vieraskielisten osuus 19-vuotiaista sekä Omniasta ja Espoon lukioista valmistuneista

Vieras-, suomen- ja ruotsinkielisten keskeyttämisprosentit toisella asteella

Suomenkielisissä lukioissa vieraskielisten keskeyttämiset ilahduttavassa laskussa, ammatillisessa koulutuksessa huolestuttava suunta

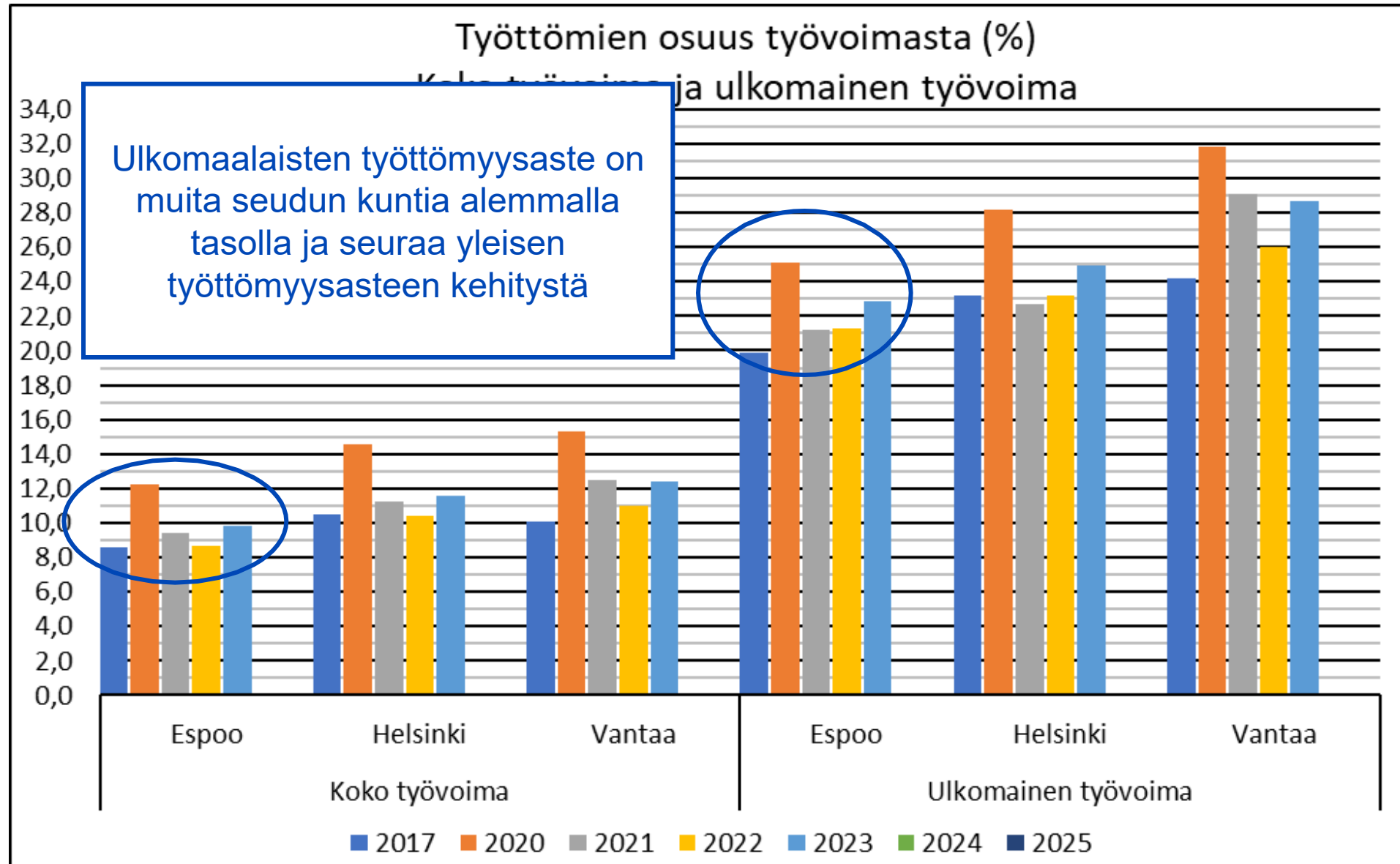
Tavoite 4:

Maahanmuuttajien työttömyys alenee ja työllisyyttä edistetään asiakaslähtöisillä palveluilla

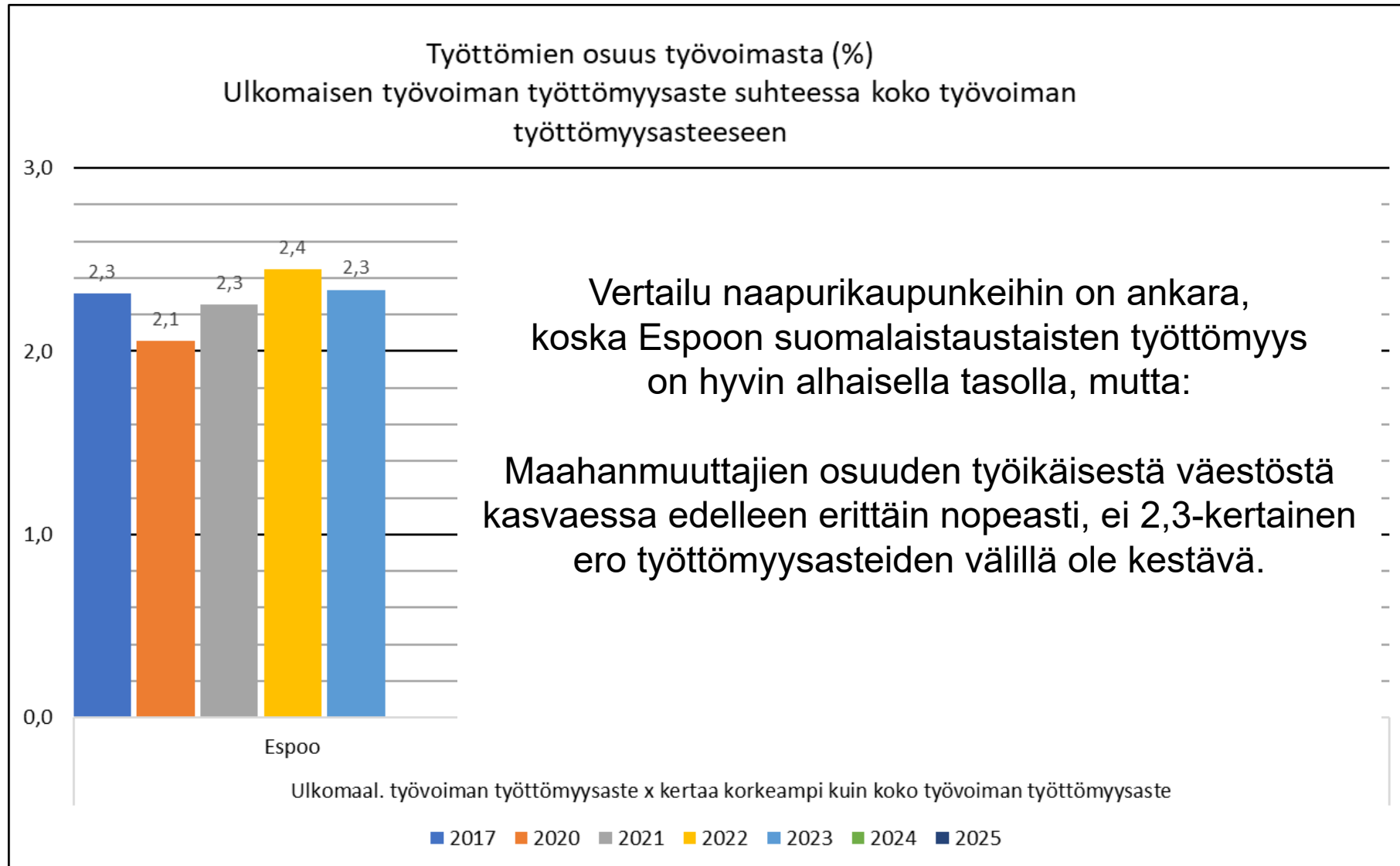
Mittarit:

- Ulkomaalaisten työttömyysaste laskee & suhteellinen ero yleisen työttömyysasteeseen puolitetaan valtuustokauden aikana (ero pääkaupunkiseudun alhaisimmalle tasolle)
- Ulkomaalaisten osuus työttömistä ja palkkatuen saajista sukupuolittain
- Osaamiskeskuspalvelut: 1 000 uutta asiakasta vuodessa, valtuustokauden aikana 1 000 asiakasta töihin ja 1 000 suorittamaan osatutkintoa tai ammatillista tutkintoa
- Maahanmuuttajanaisten työllisyysaste Uudenmaalla ja muiden Pohjoismaiden pääkaupunkien lähialueilla

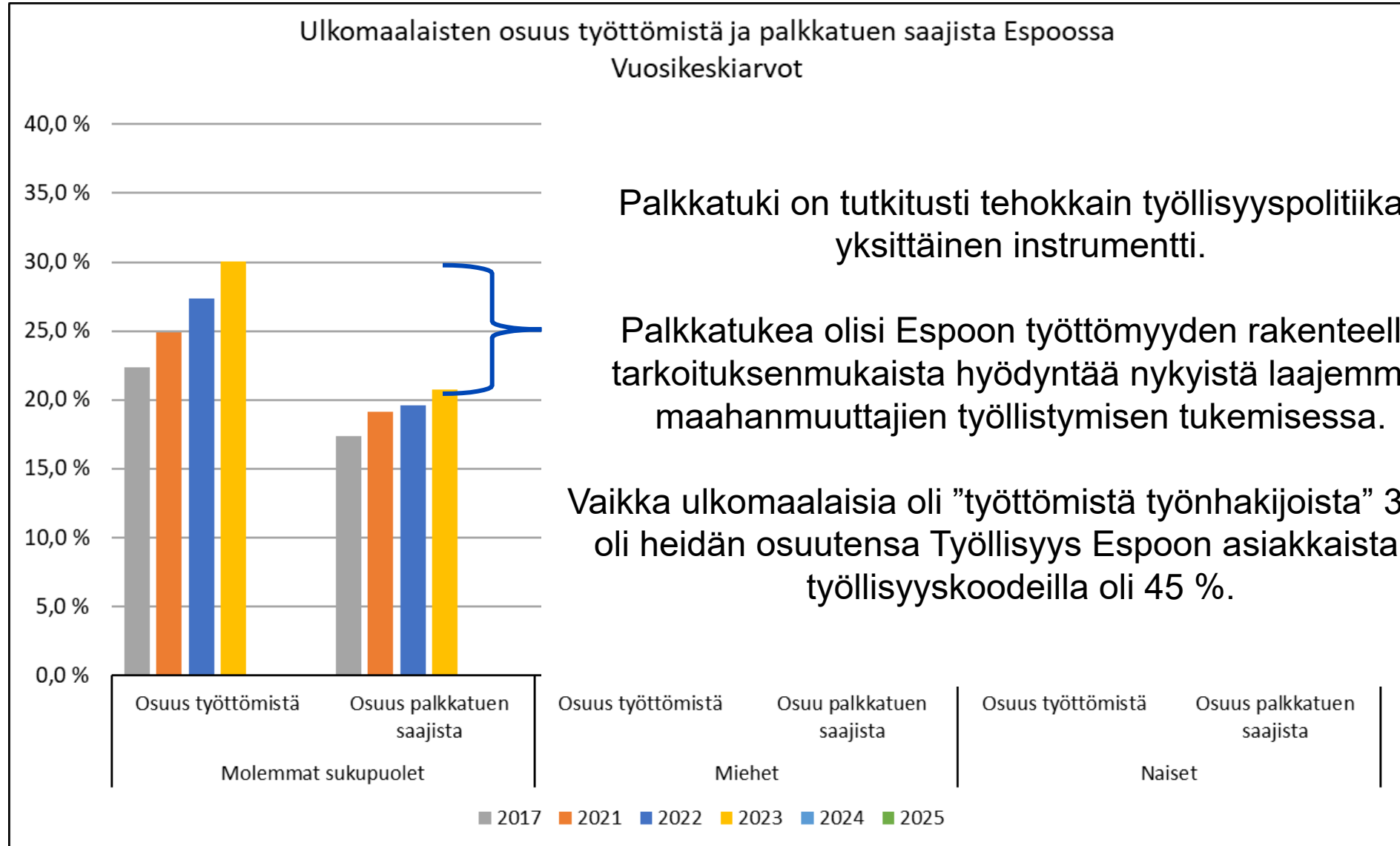
Ulkomaalaisten työttömyysaste

Ulkomaalaisten työttömyysasteen suhteellinen ero yleisen työttömyysasteeseen

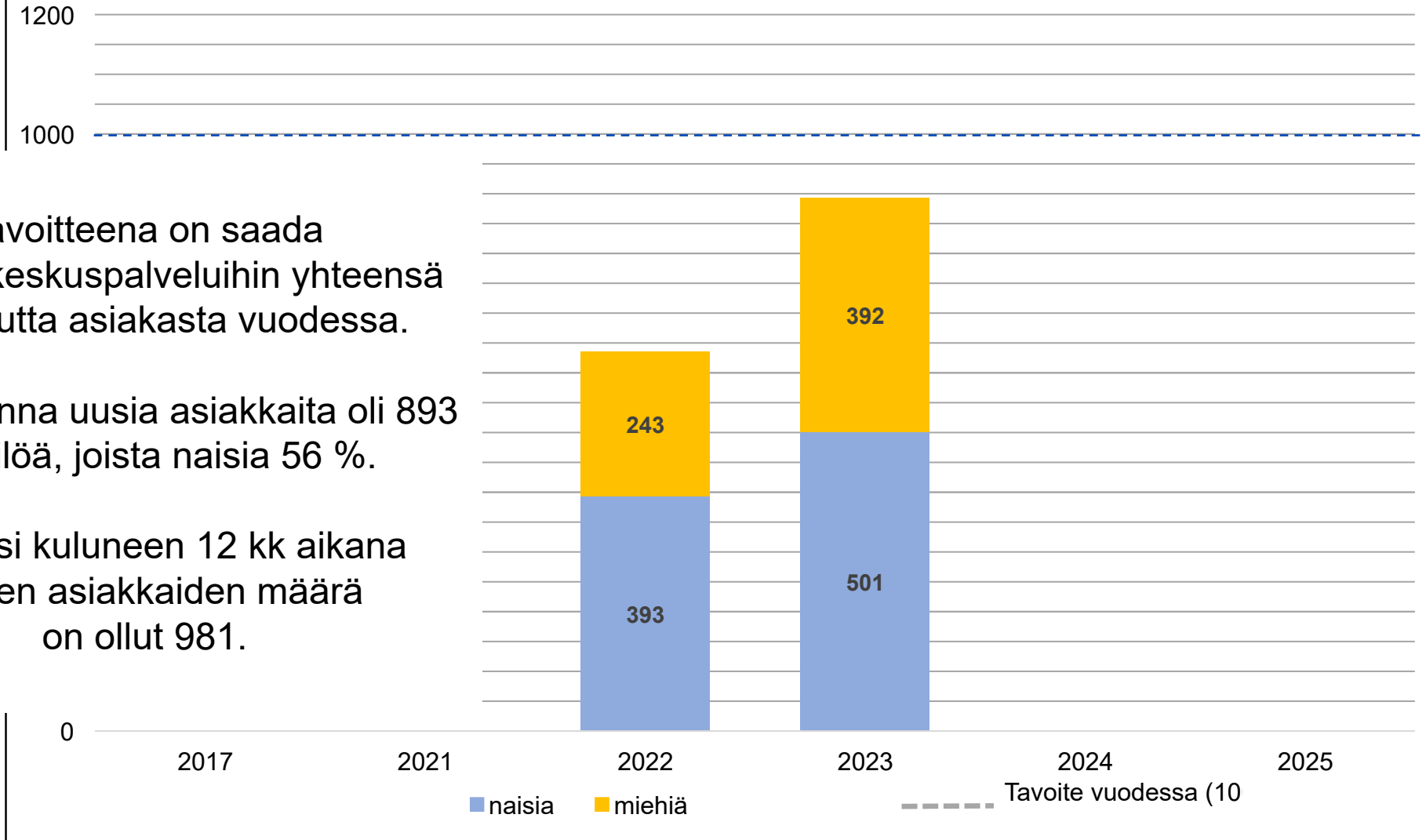

Ulkomaalaisten osuus työttömistä ja palkkatuen saajista sukupuolittain

Osaamiskeskuspalveluiden uudet asiakkaat

Osaamiskeskuspalveluihin osallistuvien uusien asiakkaiden lkm Espoossa

Tavoitteena on saada osaamiskeskuspalveluihin yhteensä 1000 uutta asiakasta vuodessa.

Viime vuonna uusia asiakkaita oli 893 henkilöä, joista naisia 56 %.

Viimeksi kuluneen 12 kk aikana uusien asiakkaiden määrä on ollut 981.

Osaamiskeskuspalveluista työllistyneet

Osaamiskeskuspalvelujen kautta työllistyneet Espoossa, lkm

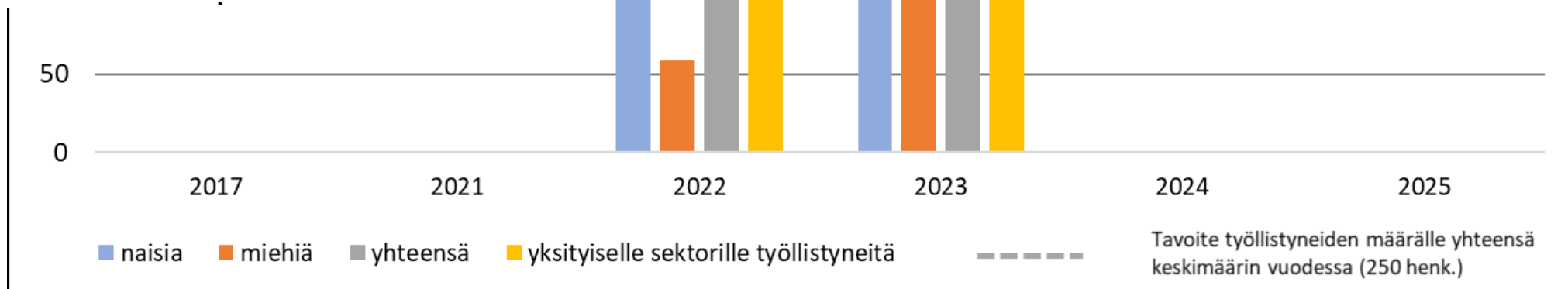
450

Neljän vuoden aikana on tavoitteena saada 1000 asiakasta töihin.

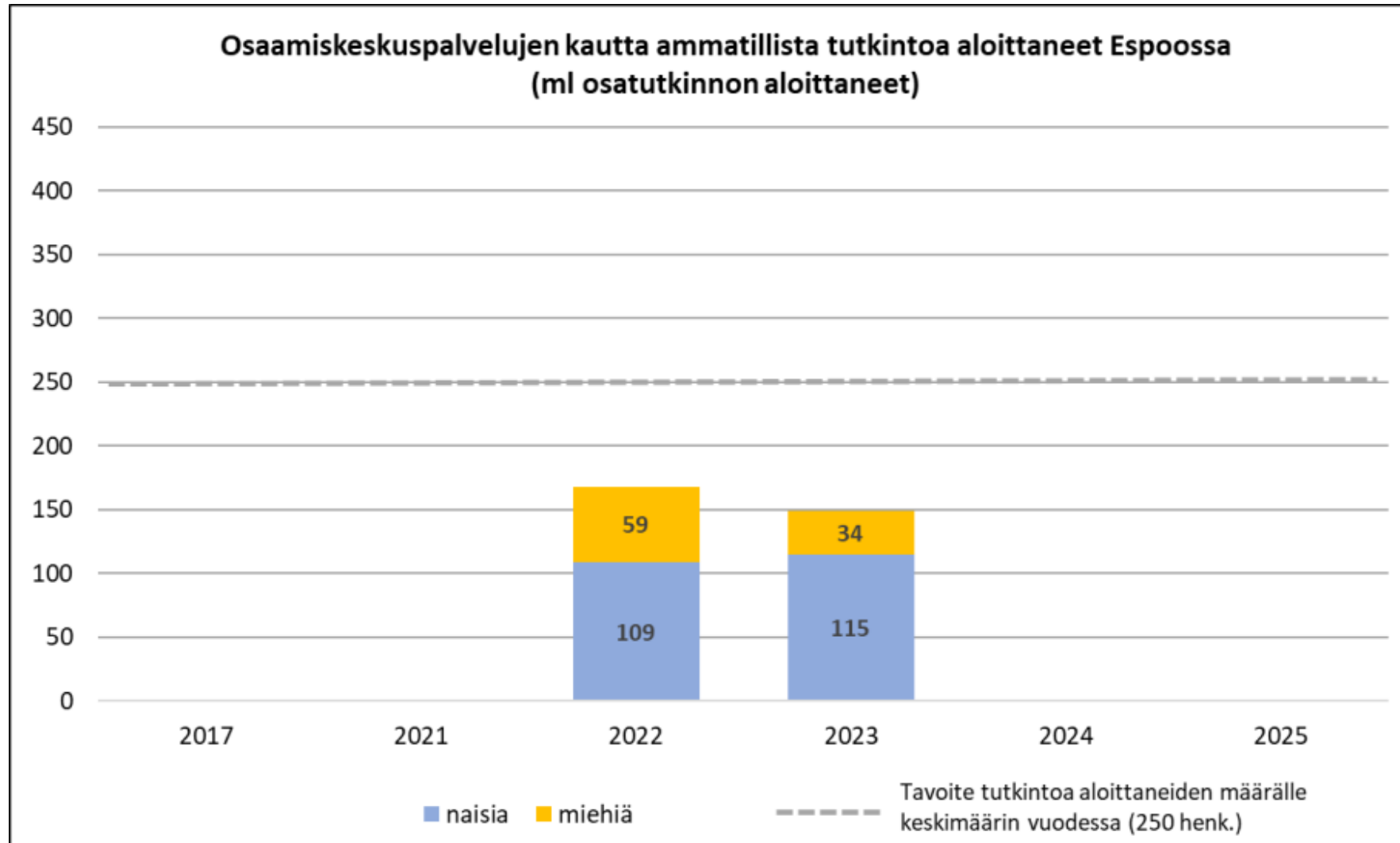
Kahden vuoden jälkeen työllistyneitä on yhteensä 647 henkilöä.

Vuonna 2023 työllistyneistä työllistyi 57 % yksityiselle sektorille.

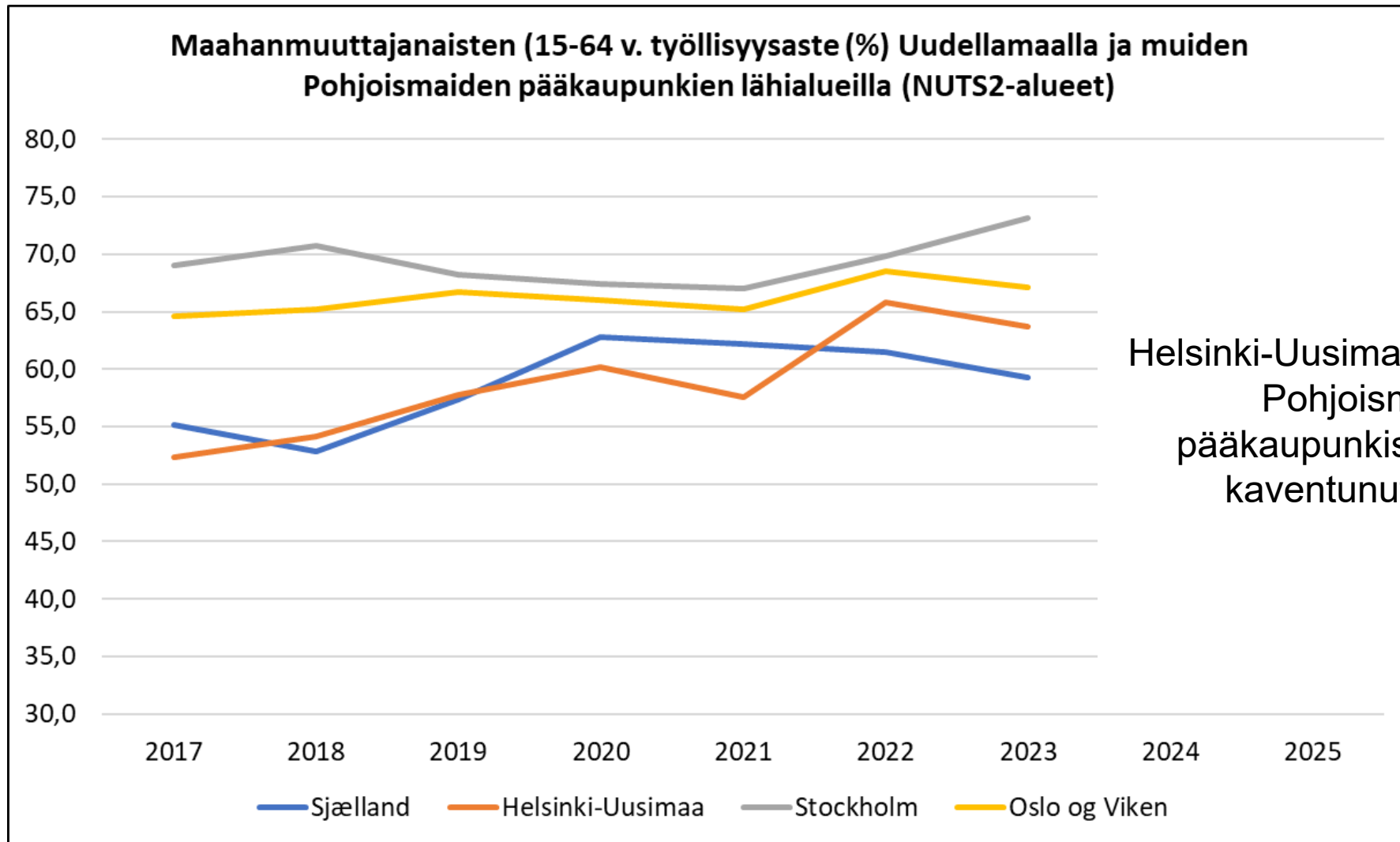
Naisia työllistyneistä oli 56 %.

Osaamiskeskuspalveluista suorittamaan tutkintoa / osatutkintoa

Maahanmuuttajanaisten työllisyysaste Uudenmaalla ja muiden Pohjoismaiden pääkaupunkien lähialueilla

Helsinki-Uusimaan ero muiden Pohjoismaiden pääkaupunkiseutuihin on kaventunut selvästi

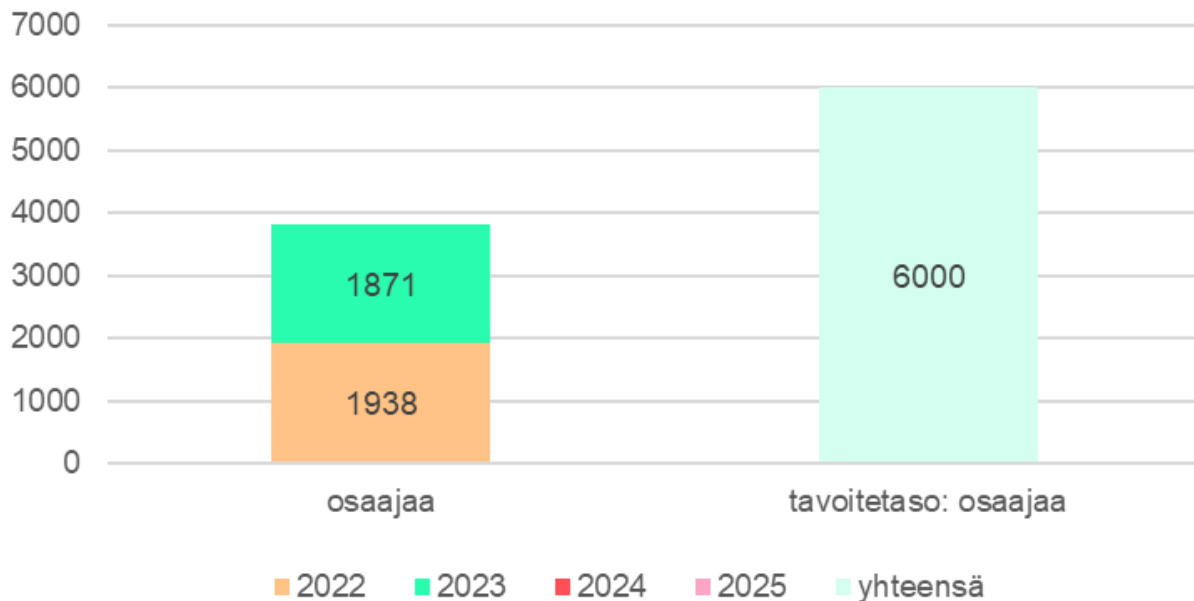
Tavoite 5: Espoosta rakennetaan huippuosaajille ja heidän perheilleen paras paikka asua

Mittarit:

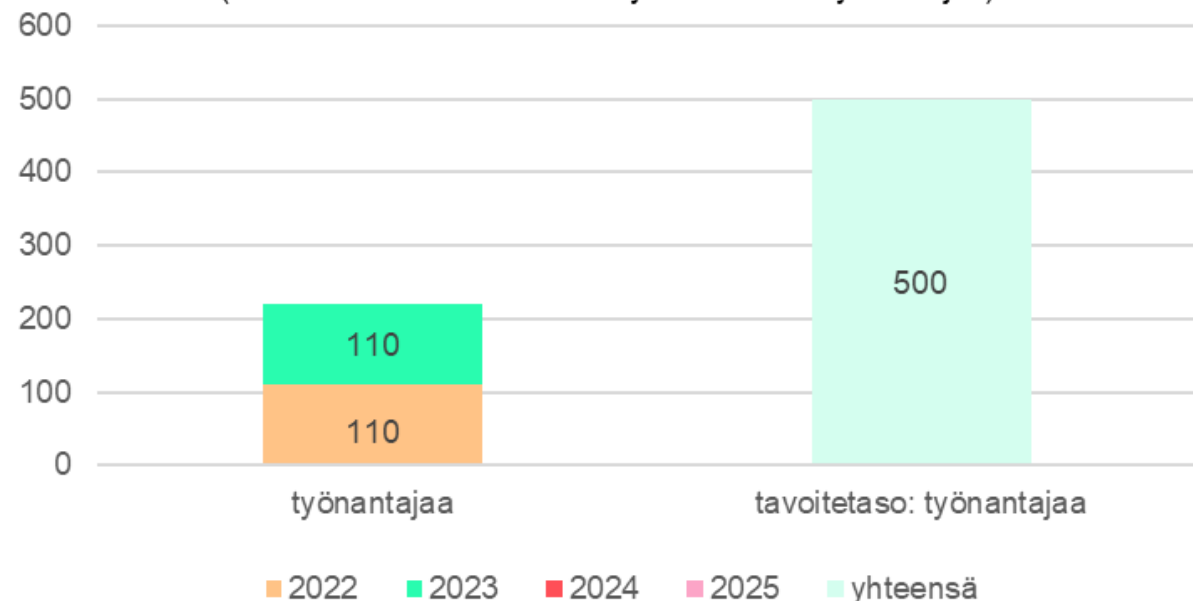
- Talent Espoo -tapahtumiin ja palveluihin osallistuneiden määrä kumulatiivinen kasvu**
- Espoon ulkomaalaistaustaisten johtajien, erityisasiantuntijoiden ja asiantuntijoiden määrä**
- Osaajien ja työnantajien tyytyväisyys Talent Espoo -tapahtumiin ja -palveluihin**
- Talent Espoossa osaajien ja työnantajien välillä syntyneiden kontaktien ja sopimusten määrä**

Talent Espoo -tapahtumiin ja palveluihin osallistuneiden määrä kumulatiivinen kasvu

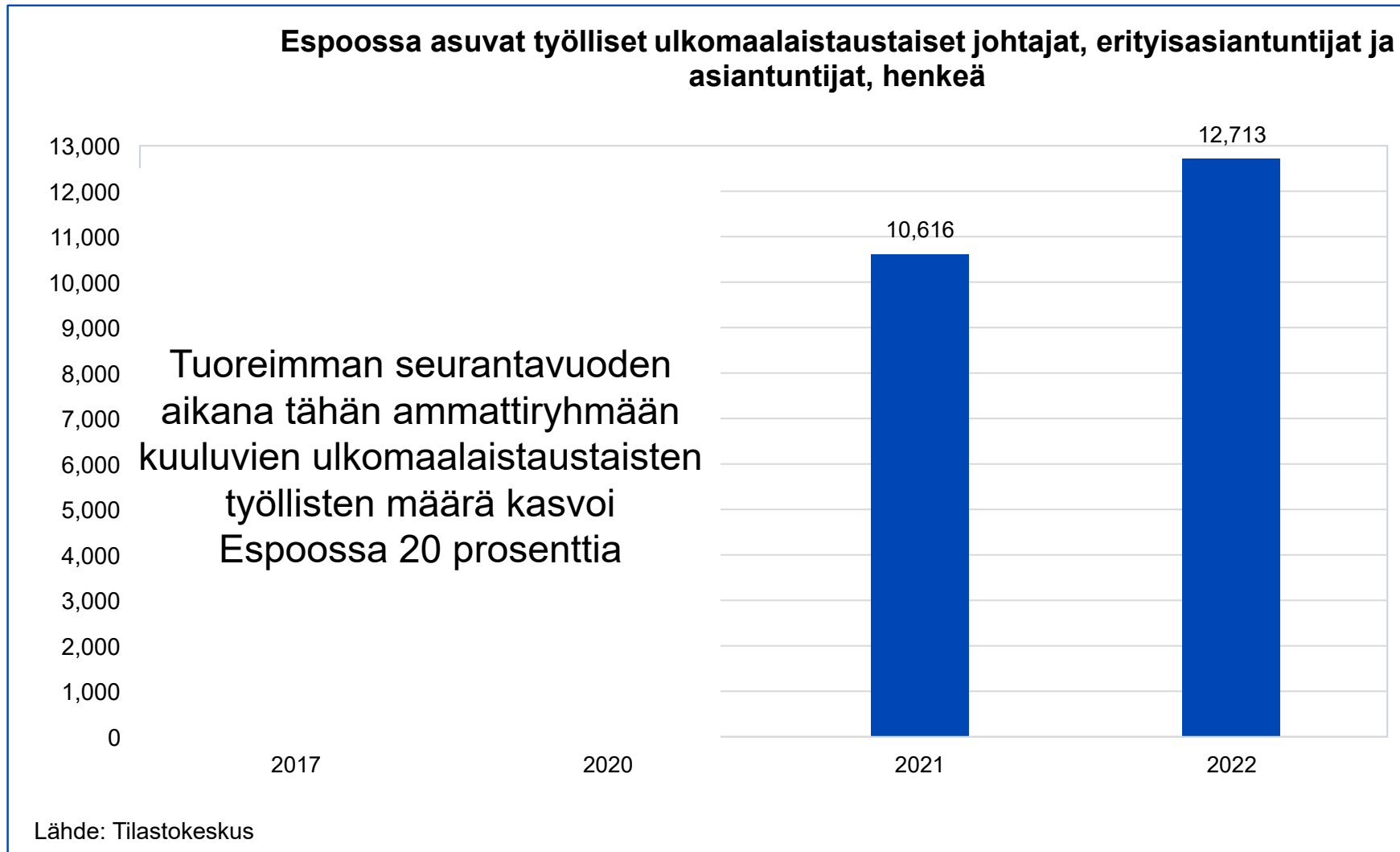
Talent Espoo -tapahtumiin ja -palveluihin osallistuneiden kumulatiivinen kasvu: osaajat
(valtuustokauden tavoitteena yhteensä 6000 kansainvälistä osaajaa)

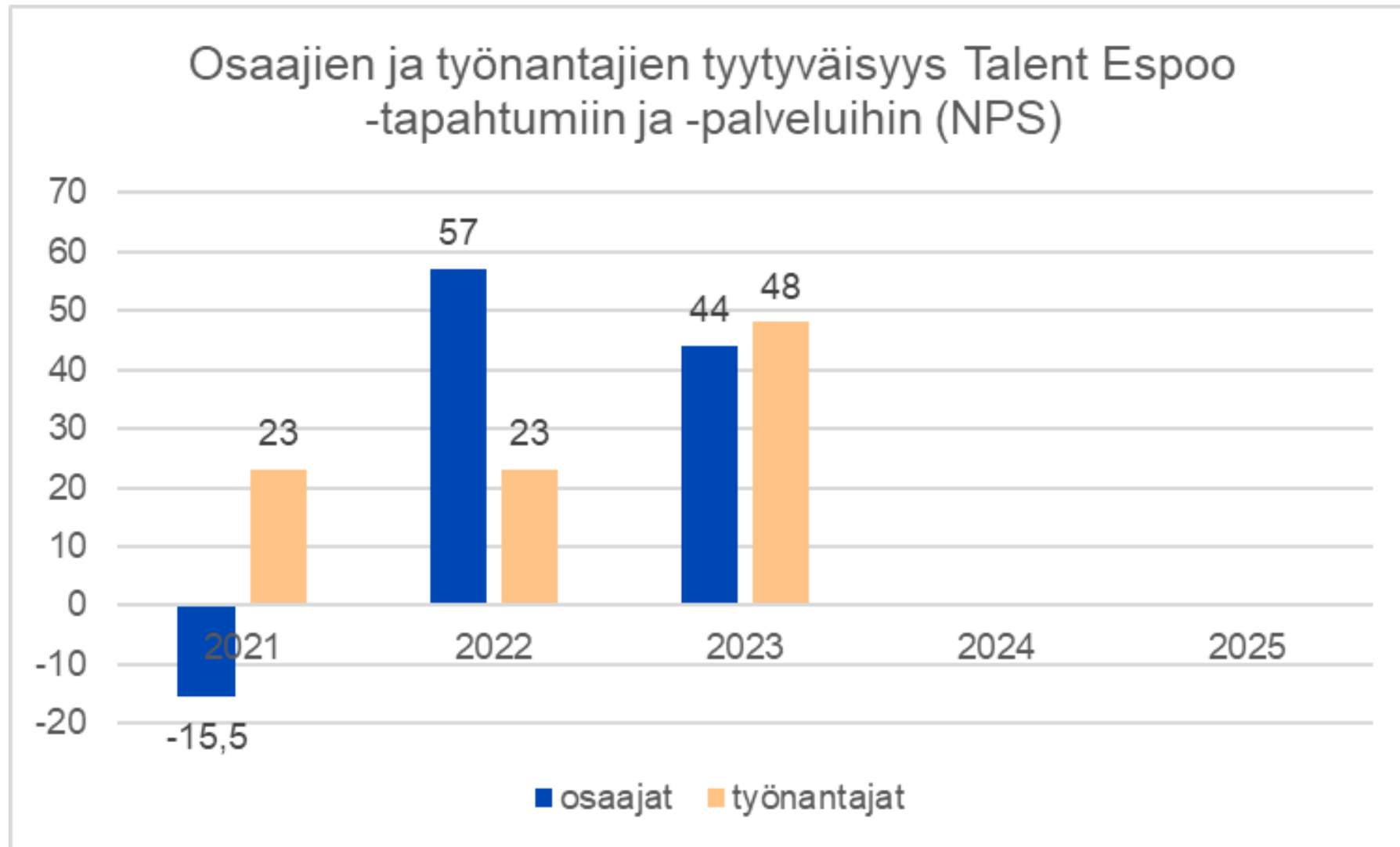
Talent Espoo -tapahtumiin ja -palveluihin osallistuneiden kumulatiivinen kasvu: työnantajat
(valtuustokauden tavoitteena yhteensä 500 työnantajaa)

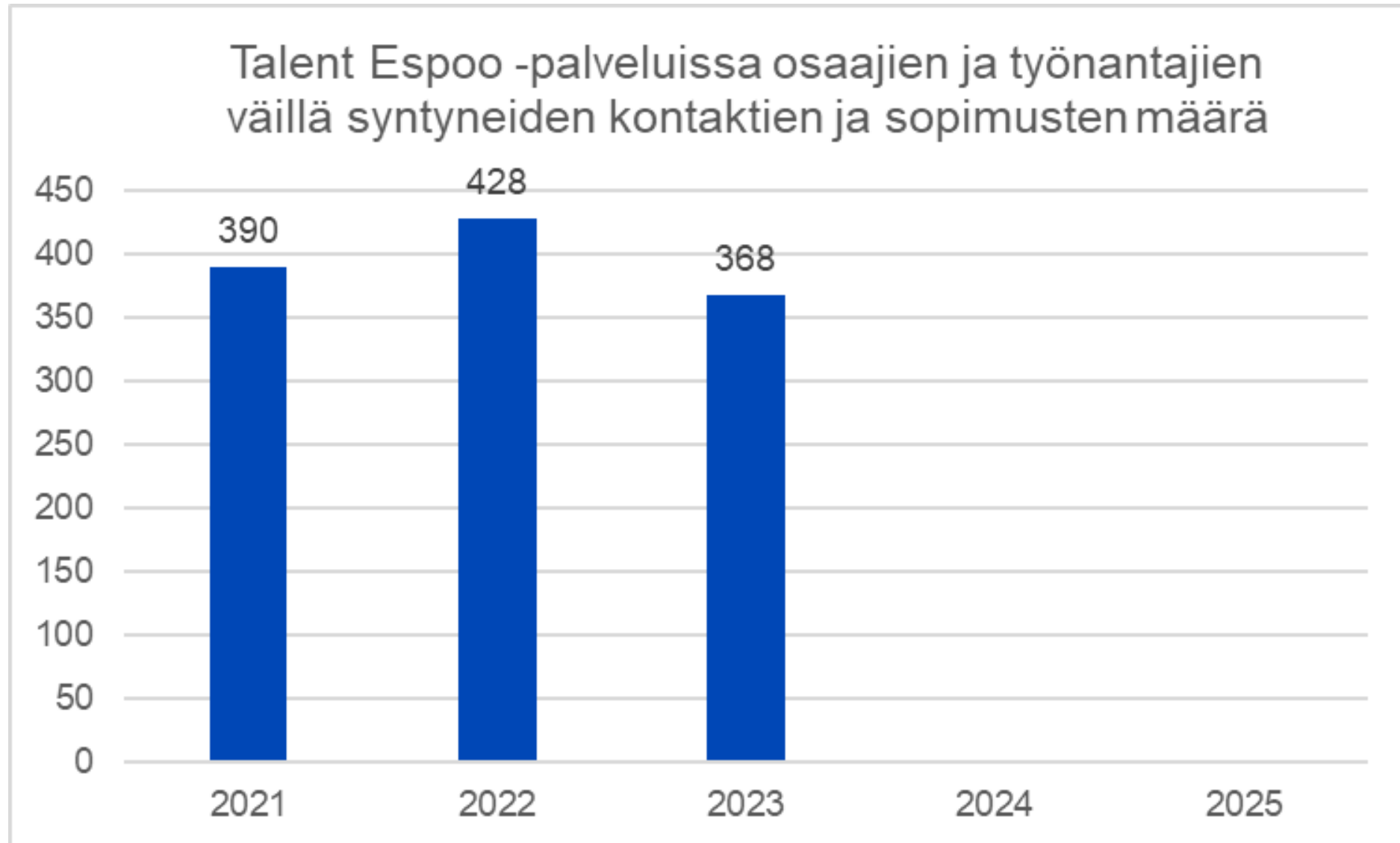
Espeen ulkomaalaistaustaisten johtajien, erityisasiantuntijoiden ja asiantuntijoiden määrä

Osaajien ja työnantajien tyytyväisyys Talent Espoo -tapahtumiin ja -palveluihin

Talent Espoossa osaajien ja työnantajien välillä syntyneiden kontaktien ja sopimusten määrä

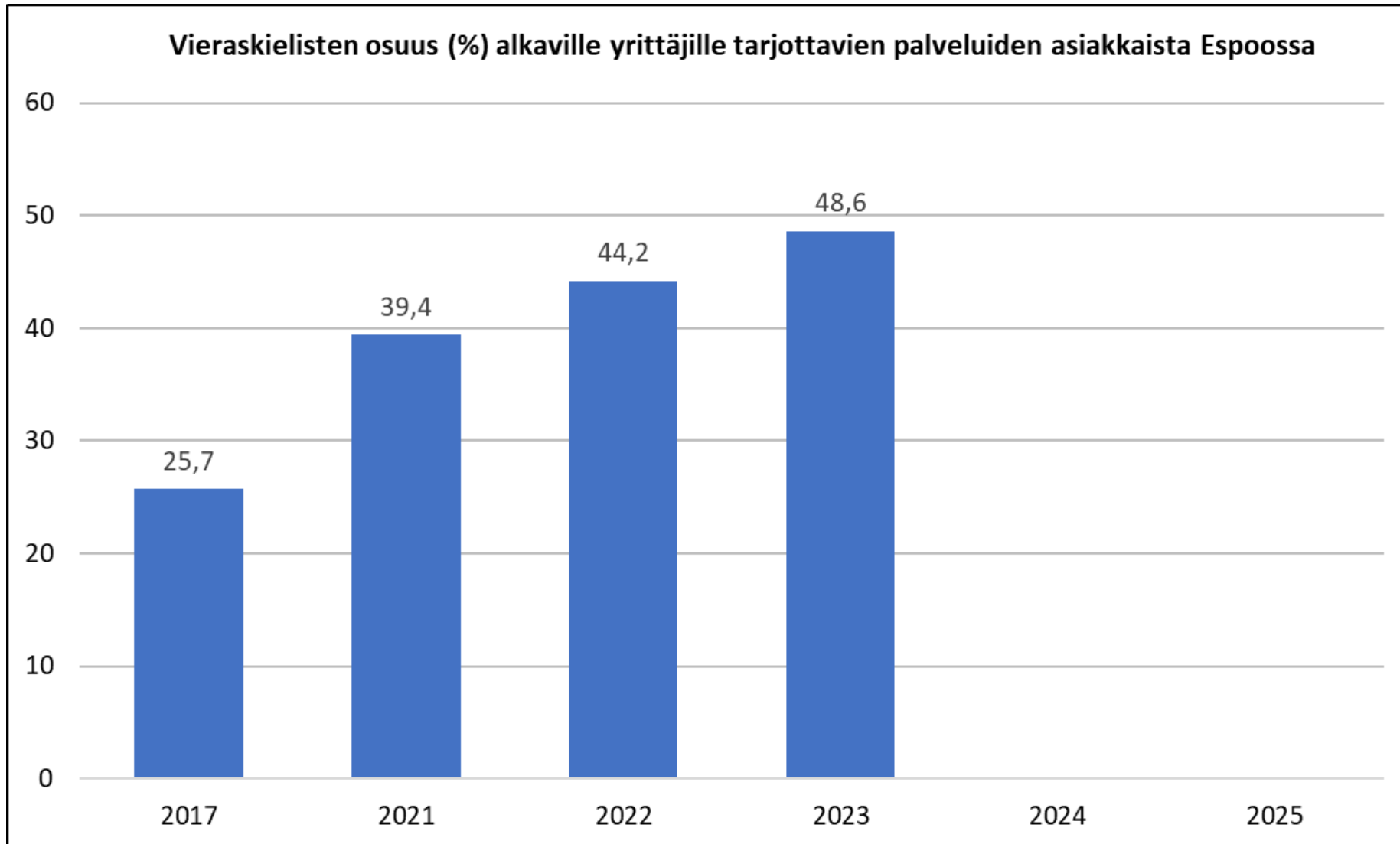

Tavoite 6: Maahanmuuttajien yrittäjyyttä tuetaan

Mittari:

- Vieraskielisten osuus alkaville yrittäjille tarjottavien palveluiden asiakkaista**

Vieraskielisten osuus alkaville yrittäjille tarjottavien palveluiden asiakkaista

Tavoite 7:

Työvoiman pitkän aikavälin turvaamiseksi ja asiakaslähtöisyyden varmistamiseksi nostetaan vieraskielisen henkilöstön osuutta

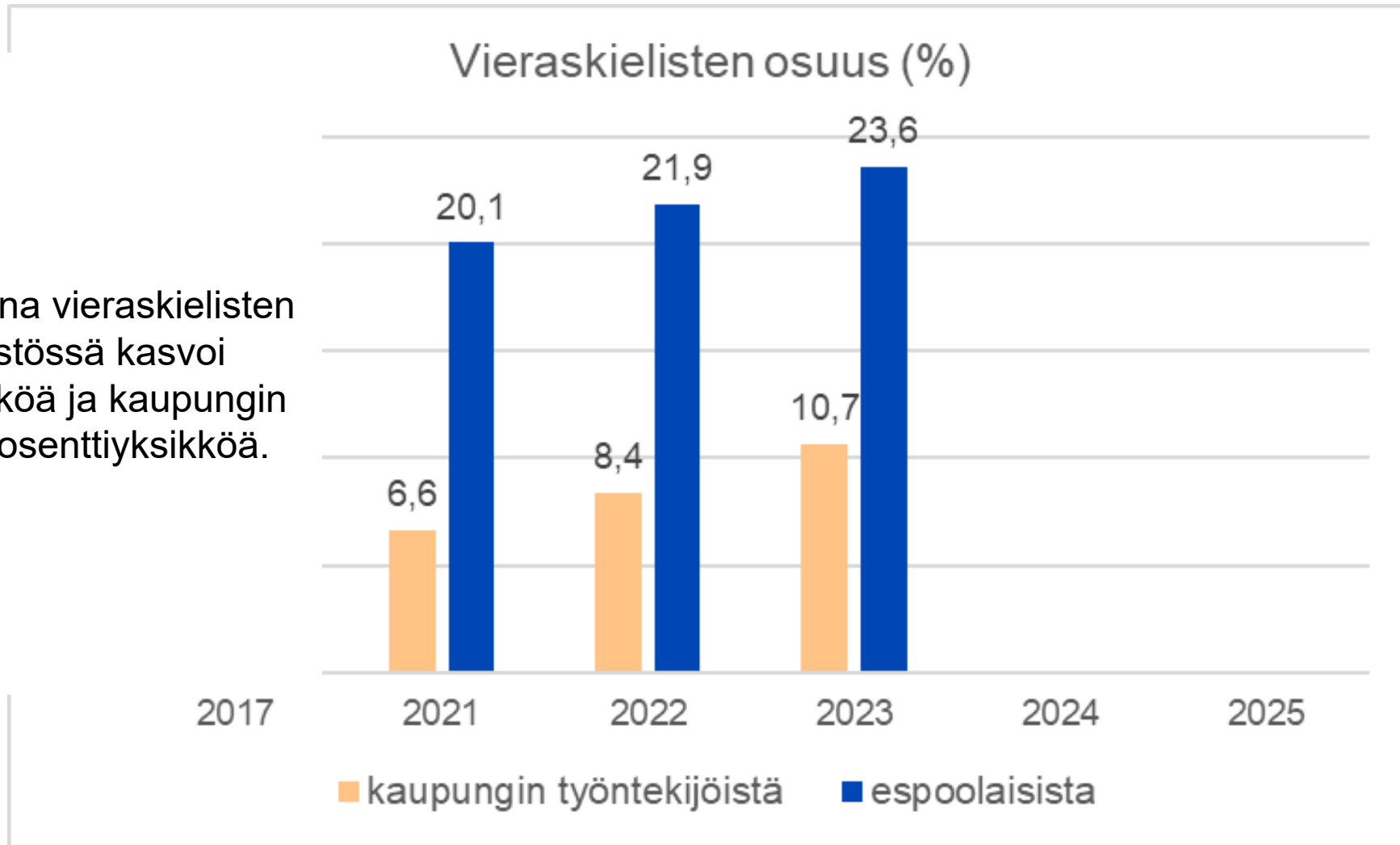
Mittari:

- Vieraskielisten osuus kaupunkilaisista/kaupungin henkilöstöstä**

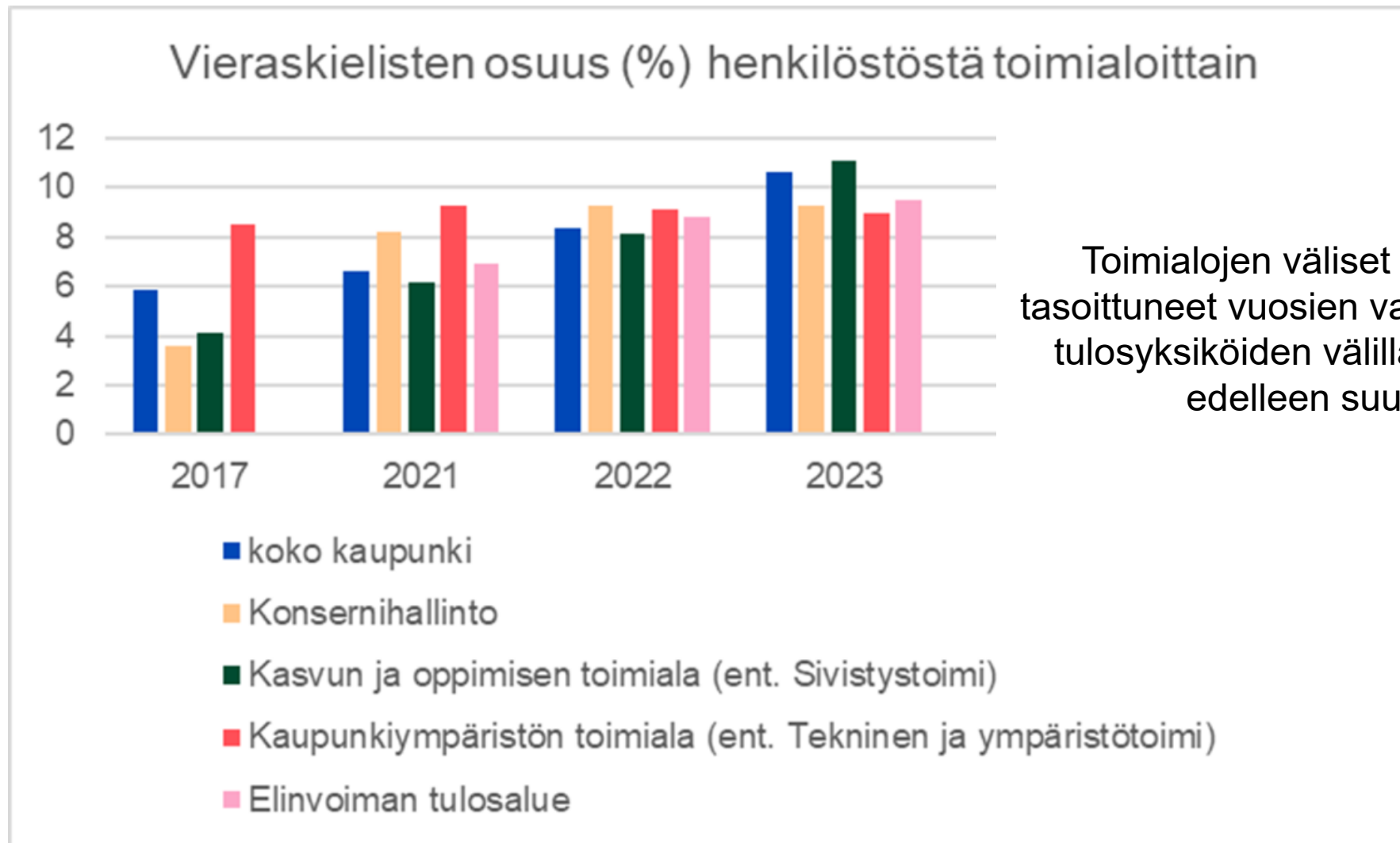

Vieraskielisten osuus kaupunkilaisista ja kaupungin henkilöstöstä

Vuoden 2023 aikana vieraskielisten osuus henkilöstössä kasvoi 2,3 prosenttiyksikköä ja kaupungin väestössä 1,7 prosenttiyksikköä.

Vieraskielisten osuus kaupunkilaisista ja kaupungin henkilöstöstä

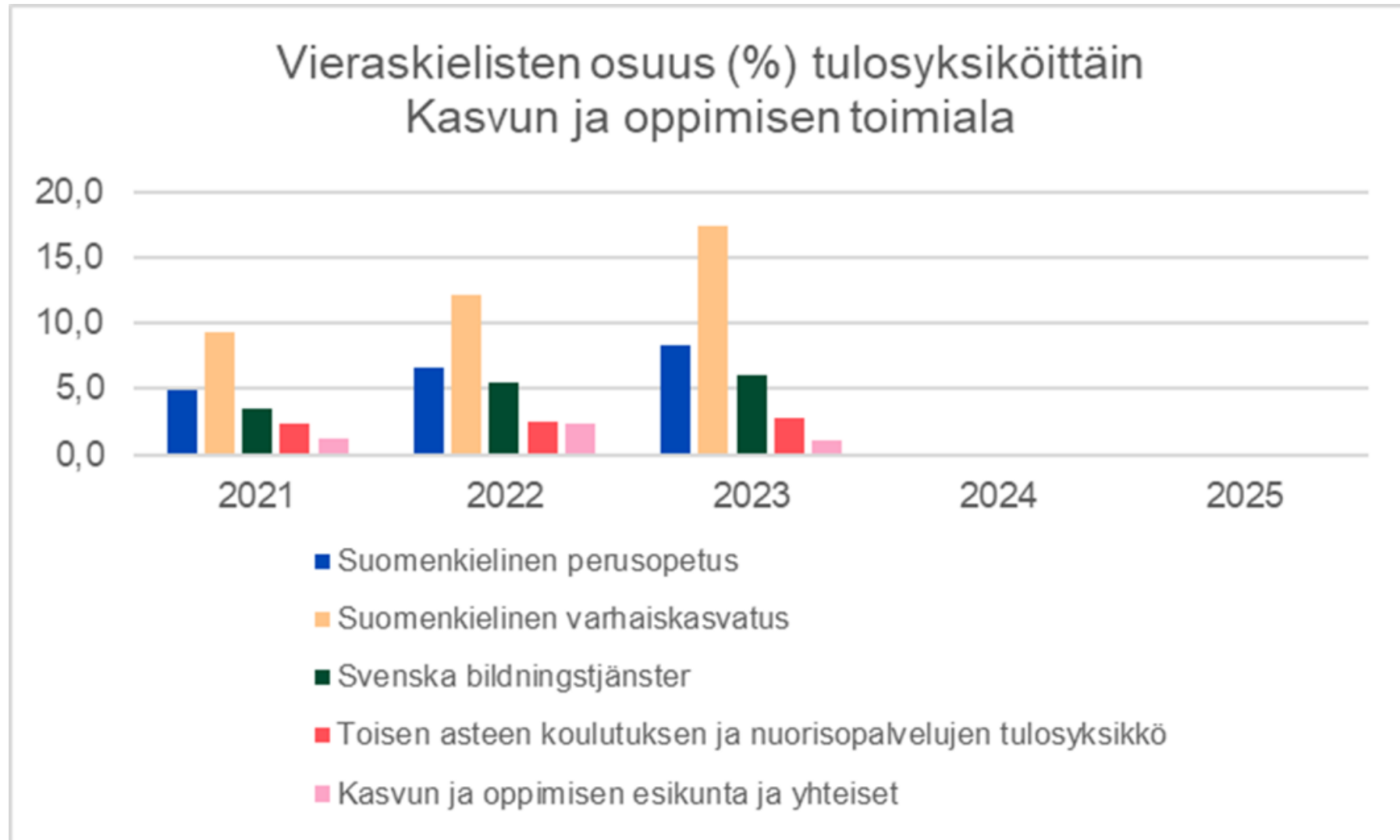

Toimialojen väliset erot ovat tasoittuneet vuosien varrella, mutta tulosyksiköiden välillä erot ovat edelleen suuria

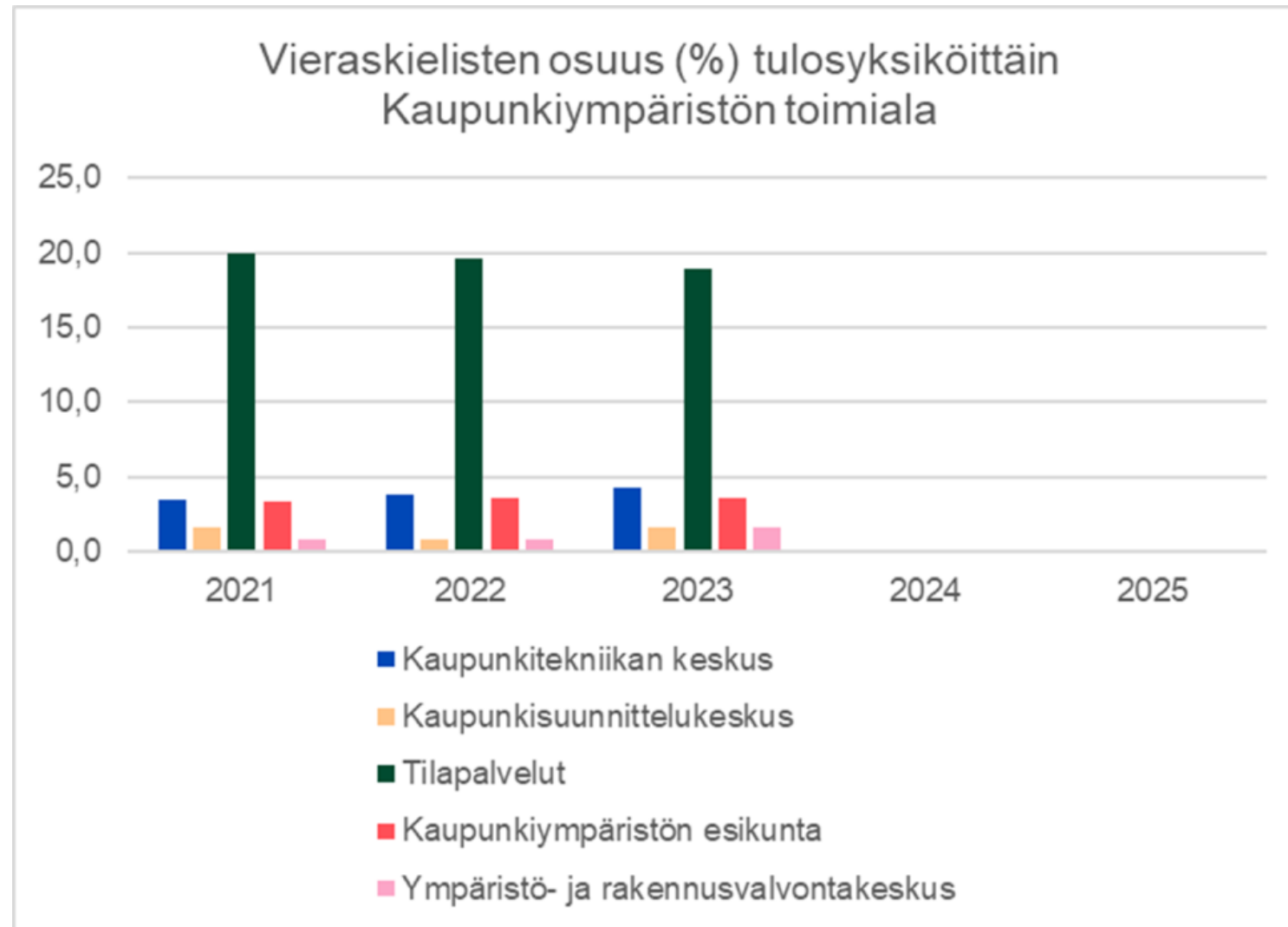
Vieraskielisten osuus kaupunkilaisista ja kaupungin henkilöstöstä

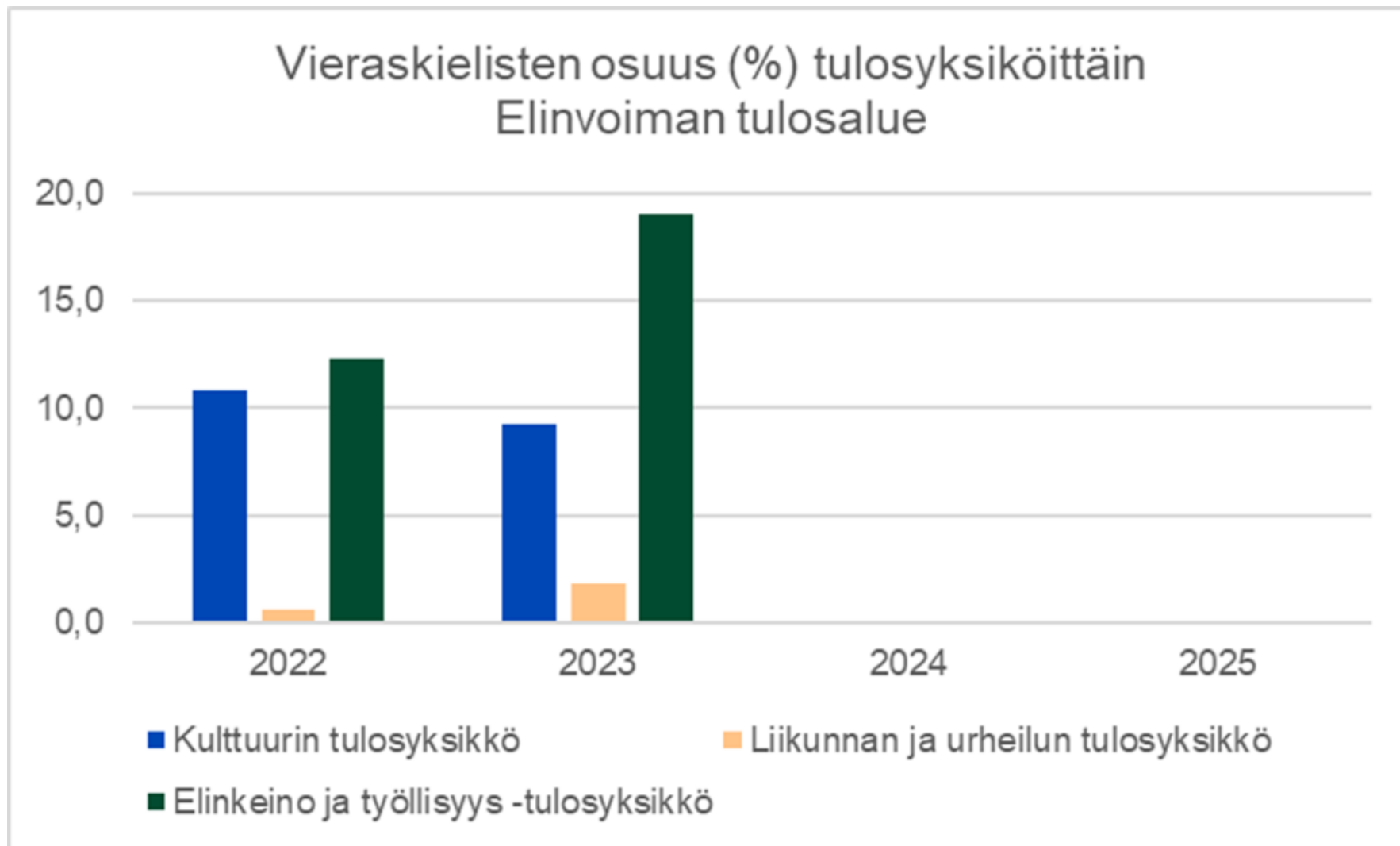
Vieraskielisten osuus kaupunkilaisista/kaupungin henkilöstöstä

Vieraskielisten osuus kaupunkilaisista ja kaupungin henkilöstöstä

Vieraskielisten osuus kaupunkilaisista ja kaupungin henkilöstöstä

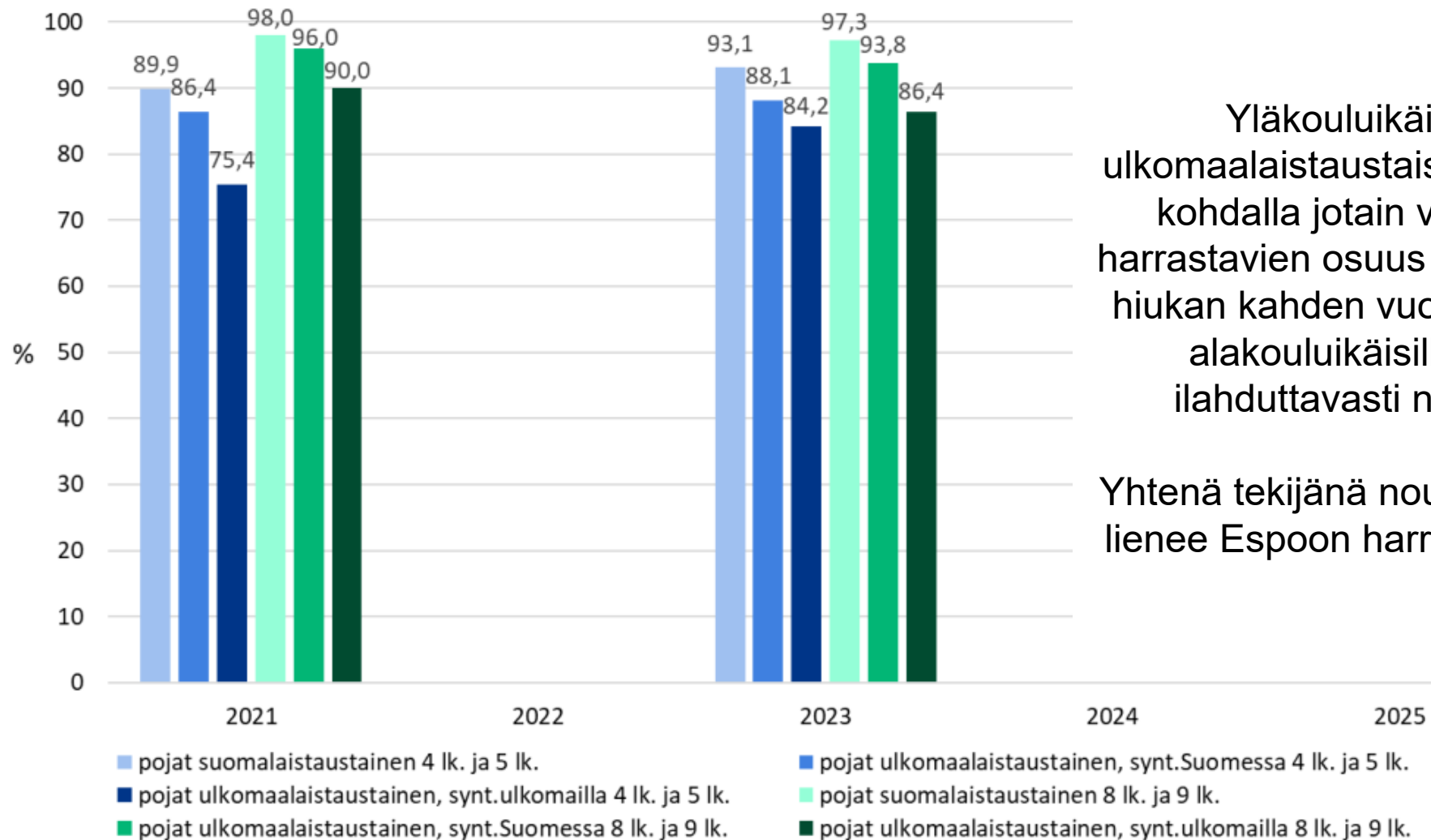
Tavoite 8:

Takaamme kaikille espoolaisille lapsille ja nuorille mahdollisuuden harrastaa

Mittari:

- Kouluterveyskyselyn tiedot suomalaistaustaisten sekä ulkomaalaistaustaisten lasten ja nuorten säännöllisestä harrastamisesta

Harrastaa jotain vähintään kerran viikossa (pojat)

Yläkouluikäisten ulkomaalaistaustaisten poikien kohdalla jotain viikoittain harrastavien osuus on laskenut hiukan kahden vuoden takaa, alakouluikäisillä taas ilahduttavasti noussut.

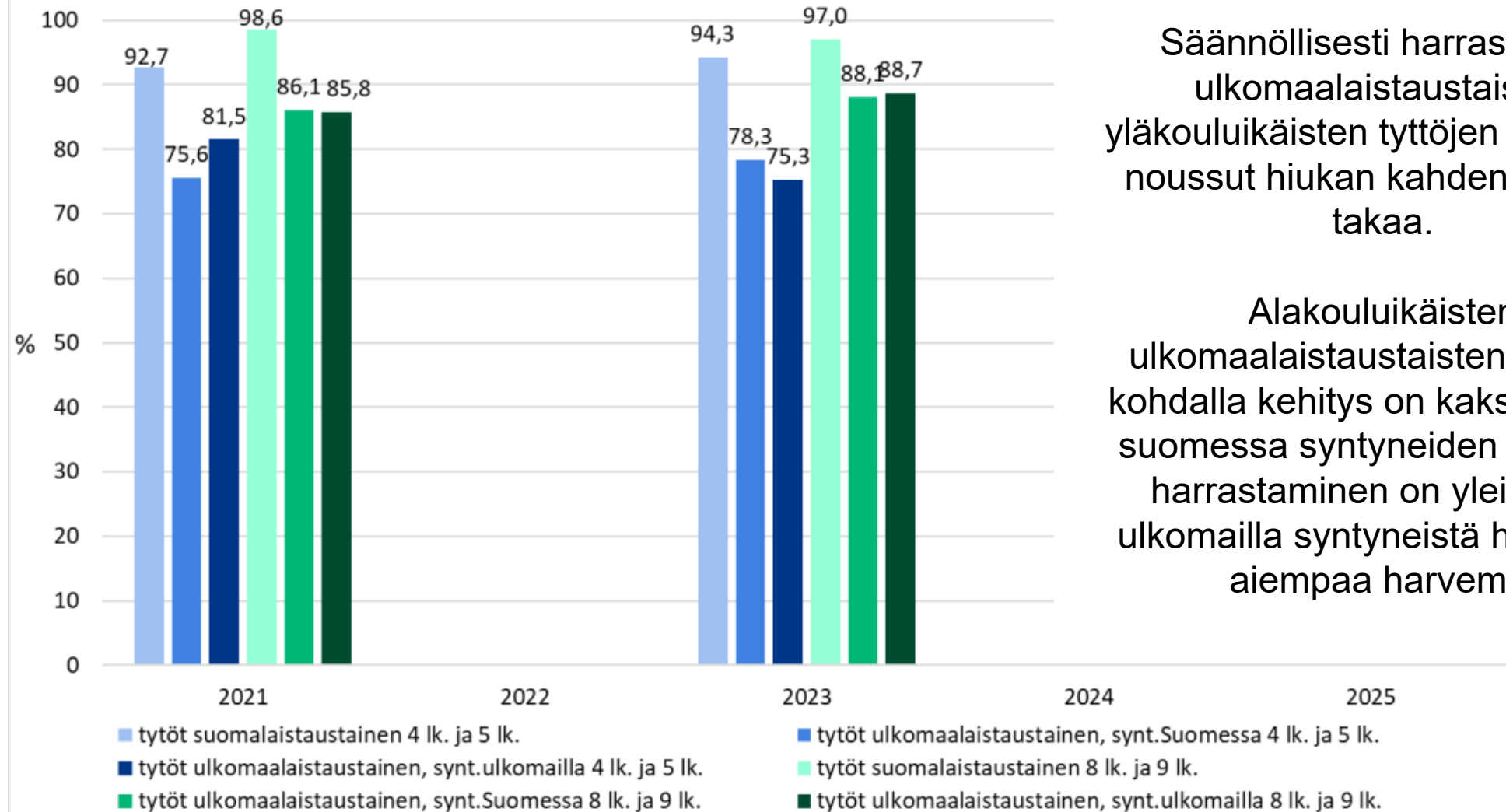
Yhtenä tekijänä nousun takana lienee Espoon harrastuspolku.

Tietoja ei ole kerätty vuodelta 2022.

Lähde: THL kouluterveyskysely

Harrastaa jotain vähintään kerran viikossa (tytöt)

Tietoja ei ole kerätty vuodelta 2022.

Lähde: THL kouluterveyskysely

Säännöllisesti harrastavien ulkomaalaistaustaisten yläkouluikäisten tyttöjen osuus on noussut hiukan kahden vuoden takaa.

Alakouluikäisten ulkomaalaistaustaisten tyttöjen kohdalla kehitys on kaksijakoista: suomessa syntyneiden kohdalla harrastaminen on yleistynyt, ulkomailla syntyneistä harrastaa aiempaa harvempi

Kiitos!